

ՐԱՆՆԻԻՐԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՍԻ ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԵԹԱ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 8, 1912.

Ն⁰ 45

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

«ՄԷԼԷՔԻԻԹԻՆ ԿԷԼՍԻՆ»

Այլահըն մէլէքիւթիւ, եանի Այլահ մէլիք, անըն իրատէթի չէրիաթ, վէ պու մէլիյէ վէ չէրիաթա իթաաթ էտէնլէր անըն իւմմէթի եանի գաւմը : Պու զայէթ սատէ պիր թասաւվուր օլուպ ատէմլէր արասընտա իպթիտատէն պէրու ճարի օլան պիր ֆիքր տիր : Հէր պիր տին թապիլէրի քէնտի իւլահարընը մէլիք, անըն իրատէթիւնի գանուն վէ անա իթաաթ էտէնլէրի անըն իւմմէթի թանըմը տըրլար : Լաքին պու խուսուստա ատէմլէր պազը պէօլիք խաթայաթա տիւշմիւշ տիրլէր : Այլահ մէլիք տիր, տէտիքտէն սօնրա անը ինսանի մէլիքլէրին էֆսաֆը իլէ թասաւվուր էթմիշ տիրլէր : Օ պիր ճէպպար վէ քէյֆի մայէշա էմըլէր վէրէն պիր միւս թէպիտ տէյու թէսաւվուր էտիրմիշ : Անըն իրատէթի տիւ տէյու հէր քէս քէնտի ֆիքրինէ կէլէն գանուլարը իլան էթմիշ : «Բապպ պէօլէ տէր» տէյու քէնտի իրատէթլէրինի վէ խօտպին արզուլարընը հէր քէսէ իրատէթուլահ տէյու եութտուրմաղա չալըմըլար : Այլահըն իւմմէթի թէսաւվուրունու տա սու ի իսթիմալ էտիպ

եալընը քէնտիլէր կիպի տիւշիւնէնլէրի, վէ քէնտի ուրգ վէ միլլէթլէրինտէն օլանլարը, Այլահըն գաւմը սայարագ պագի տէմլէրի թահգիր էյլէմիշ տիրլէր :

Յիսուսըն էյամընտա Եհհուտիլէր տախի այնի խաթայա տիւշմիւշ իտիլէր : Եհհուտիլէր մէլիք տէյու թանըրլար իտի իսէ տէ, Եհհուտ քէնտիլէրտէն ուզագտա պուլունան պիր զաթ իտի : Այլահըն իրատէթի վէ էմըլէրի տէտիքլէրի պիր չօգ չէլէր անճագ էճտատըն ըիվայէթի վէ տար ֆիքրի Եհհուտի մուալլիմլէրին իճատ քէրտէսի օլան գանուլար իտի, վէ Ալլահըն գաւմը տէմէքլէ անճագ Եհհուտի գաւմընը թանըրլար վէ Սամարիալը իլէ թաիֆէյի թահգիր էտէրլէր իտի :

Պու արատա Յիսուս տախի Մէլէքիւթ Ուլլահը վազ էթմէյէ պաշլատը : Անըն վազլարը, թէմսիլլէրի, վատլարը վէ պիւթիւն հայաթը Այլահըն մէլէքիւթիւնէ ալագատար իտի : Լաքին օ պիզէ էօյրէթ տիյի տուանըն իլք իպարէսինտէ, պու մէլէքիւթիւ էօլլէ պիր սուրէթտէ թարիֆ էյլէտի քի, սաիր ճիւմլէ տինլէրտէ, վէ Եհհուտիլէրտէ պուլունան թասաւվուրը, էսասէն թէպտիլ վէ իսլահ էյլէտի : «Էյ, սէմաւաթտա օլան Փէտէրիմիլ... մէլէքիւթիւն կէլին» :

1. Պու իպարէ իլէ, Գրիստոս՝ մէլիք օլան Ալլահն փէտէրիմիզ օլտուղունու իտտիա էյլէտի: Ատէմլէր Ալլահն օ գատար հաշմէթլու թառավլուր էյլէմիշլէր քի, տօղրուտան անա եագլաշմագ իմբեանսըզ օլմուշ վէ անճագ պիր թագըմ միշէնճիլէր վասըթասըլէ անըն իլէ միւլագաթ էտէպիլմիշլէր: Մէլիք մագամընտա, օ պաշգա մէլիքլէր կիպի էհալիտէն ուղագտա քէնտինէ մախսուս եագլաշլմագ նուրանի սէրալարտա սաքին օլմուշ տըր: Գրիստոս՝ մէլիքիմիզին՝ փէտէրիմիզ օլտուղունու պէյան էթմէքլէ անը՝ պիզի սէվէն վէ պիզիմ անը սէվէպիլիւր իտիյիմիզ պիր զաթ տէյու թարիֆ էյլէմիշ օլտու: Ալլահ պիր փէտէր մագամընտա հէմ պիզի սէվէր, հէմ էօմրիւմիւզին էն քիւշիւք վագըրարընտա օ պիզիմ իլէ իշթիրաք էտէր: Ալլահ ինսանի մէլիքլէր կիպի սալթ օրտուլարա վէ պիւթիւն միլլէթէ փէտէրանի հիսսիյաթ իլէ եագլաշմագ, անճագ օ քէնտինէ տուա էտէն հէր պիր ֆէրտին փէտէրի տիր:

2. Ալլահ մէլիքին փէտէր օլմասը պու մէլէքիւթիւն շէրիաթընճա քիւլլի թէպէտտիւլ մէյտանա կէթիրմիշ տիր: Ատէմլէր Իրատէթուլլահն անլամագ իչիւն վէրիլէն նիզամլարըն մագուլ օլմասընտան, ուլփիշէթիւնտէն վէ սաիր ճիհէթլէրտէն պահս էտէրլէր: Լաքին Ալլահ մէլիք մագամընտա փէտէրիմիզ իսէ, օ զէման պու մէլէքիւթիւն գաիտէսի փէք սատէ պիր հալ ու հէյէթ ալըր: Գրիստոս պու մէլէքիւթիւն գանունլարըն մուհապպէթ օլտուղունու պէյան էյլէտի: Իրատէթուլլահն նէ տիր: Արթըգ պու խուսուստա սէնին իլհամըն եա պէնիմ իլհամըմ, շու փէյլամպէրին եա օ փէյլամպէրին տէտիյի, շու քիթապըն եա օ քիթապըն էվամիրի Իրատէթուլլահն տըր տէմէյէ հաճէթ գալմամըշ տըր: Փէտէր մէլիքին պիր իրատէթի վէ պիր էմրի վար, — մուհապպէթ: Պու մու-

հապպէթ գաիտէսին ալ, վէ մէլիք իլէ իշթիրաքտա օլարագ ազլընը գուլլան վէ հէր ասրա վէ հէր գալմա լագըմ օլան շէրիաթը պուլապիլիւրսին:

3. Ալլահն իւմմէթի քիմ տիր: Ֆիլան պիր տինի ագաիտէ իման էտէն, ֆիլան քիթապը գապուլ էտէն, ֆիլան փէյլամպէրէ ինանան, ֆիլան միլլէթտէն օլան տէյիլ, անճագ մուհապպէթէ մալիք օլան վէ Ալլահ իլէ իշթիրաք էտիպ մուհապպէթ գաիտէսինէ իթթիպա էտէն վէ Ալլահն սէվիպ ատէմլէրէ մուհապպէթ իլէ խըտմէթ էտէն հէր ատէմ պու իւմմէթին ազասը տըր: Էյի Սամարեալը թէմսիլինտէ Յիսուս պունու փէք ալա իզահ էյլէտի: Խըրսըզլար էլինէ տիւշէն պիշարէյէ խըտմէթ էտէն Սամարեալը Մէլէքիւթուլլահտան սայտը: Լաքին պու մուհապպէթտէն մահրում օլան քեահինի մէլէքիւթտէն տըշարտա կէօրտիւ: Պու կիւն Խրիսթիյանլար պիլէ, հալա Գրիստոսըն պու թարիֆին անլայամամըշ տըրլար: Անլէր քէնտի տինլէրինն եա քիլիսալարընն խարիճինտէ պուլունուպ տա, մուհապպէթ գաիտէսինէ կէօրէ իչէյէնլէրի Ալլահն մէլէքիւթիւ տաիրէսինտէ, պու իւմմէթին ազասընտան սայմայօրլար:

Իմտի Գրիստոսըն թալիմինճէ Մէլէքիւթուլլահն էսասլարը շունլար տըր, եանի Ալլահ մէլիք՝ փէտէր տիր, Անըն շէրիաթը մուհապպէթ տիր, վէ մէլէքիւթէ ազա օլմագլըղըն շարթը մուհապպէթլէ խըտմէթ տիր: Իմտի պու նօգթաի նազարտա ատէմլէրին Ալլահն մէլէքիւթիւ իչիւն օլան թէշէպպիւլէրինէ պագընըզ: Ատէմլէր Ալլահ իչիւն տին ուղրունա մուհարէպէլէր էտէրլէր, վէ պու Ալլահն իրատէթի տիր տէյու քէնտիլէրին գանըր մէպլէքլէրինտէ իսրար էտէրլէր: Լաքին պու կիպի մուամէլէլէր Գրիստոսըն թարիֆ էյլէտիյի Մէլէքիւթ Ալլահն էսասլարընա ասլա մուվաֆըգ կէլմէզ: Սալիպ ֆիլան

էտիլէն նիչէ մուհարէպէլէրտէ, պայրագ-
լար իւզէրինտէ «Պու Ալլահն իրատէթի
տիր», տէյու եազըլմը իտի իսէ տէ, ան-
լէրտէ մուհապպէթ ալամէթի օլան խաչ-
տան զիյատէ էօլիւմ ալամէթի օլան գը-
լըմ միւշահտէ օլունմուշ տըր: Վէ աշնի
միւթէնագըզ հալ, քիլիսէ մուհարէպէլէրի-
նին պէօյիւք գըսմընտա միւշահտէ օլուն-
մըշ տըր: Էվլէթ, պու տիւնեա տին մուհա-
րէպէլէրինէ, Ալլահ թարաֆընտան վէ Մէ-
լէքիւթուլլահ իչիւն իճրա էտիլէն մուհա-
րէպէլէրէ միւշթամ տըր: Լաքին պու
իւթիյաճ ատէմ էօլտիւրմէք տէյիլ, ան-
ճագ ատէմ գուրթարմագ ճիհէթինտէ
տիր Մէլիք՝ փէտէր, շէրիաթ՝ մուհապպէթ
վէ շէհրիլիլին շարթը խըտմէթ օլտուգճա
պու տիւնեա պու մէլէքիւթիւն կէլմէսինէ
նէ գատար միւշթամ տըր: Գօմշուն սանա
ղատը էյլէտիլինտէ վէ տիւնեա հիւքիւ-
մէթլէրի հագգսըզըզը իհգագ էտէմէտի-
լինտէ «էյ սէմավաթտա օլան փէտէրիմ,
Մէլէքիւթիւն կէլին» տէյիլ օ զաթը մու-
հապպէթ մէլէքիւթիւնէ թապի գըլմաղա
չալըշ: Պիր տիյարտա զուլմ ու թէատտի
պուլունտուղունտա, վէ պու մէզալիմի գալ-
տըրմագ իչիւն մէշու շարէլէրէ միւրաճաաթ
էթտիլինտէ անըն իլէ պէրապէր մէլէքիւ-
թիւն կէլին տէ՝ վէ զալիմլէրի մուհապ-
պէթ գուվլէթի իլէ տէ ֆէթհ էթմէյէ
չալըշ: Սէն քէնտի գալպինտէ պիր թա-
գըմ գուվլէթլէրին սէնի քէմալ թարի-
գլինտէն կէրի թութմագտա օլտուգլարընը
հիսա էթտիլինտէ անլէրէ գարըր ագլի,
ախլագի, ճիւմլէ գուվլէթլէրինի գուլա-
նըրքէն, տէրունինտէ մէլէքիւթիւն կէլին
տէ, վէ մուհապպէթ գաիտէսինէ թապի օլ:
Շու մուհարէպէլ էսնասընտա տախի
պու տուայա նէ պէօյիւք իւթիյաճ վար տըր:
Հէր իքի թարաֆտան պուճու տինի մու-
հարէպէլ ատտ էտէրէք, տինի թէասսիւպէ
մէյտան վէրէնլէր էքսիք տէյիլ տիր: Մէյ-
տանը մուհարէպէտէ սէրիլմիշ օլան մագ-

թուլար հէր իքի թարաֆտան խաթա-
խանէլէրի տօլտուրմուշ, եարալըլար, մու-
հարէպէյէ իշթիրաք էտէն ճիւմլէ մէմլէ-
քէթլէրտէրի միւշթամ վէ միւղթարիպ
էհալի՝ պիղէ փէտէր մէլիլին մուհապպէթ
շէրիաթընա իթաաթ էտէն մէլէքիւթէ պէօ-
յիւք պիր իւթիյաճ պուլունտուղունու
կէօսթէրիյօլլար: Պու սուրէթտէ հէր վագթ-
տան զիյատէ շիմտի պու տուայա իւթի-
յաճ վար տըր: Ալլահ մէլիլին՝ փէտէր, վէ
անըն շէրիաթընըն մուհապպէթ վէ մէլէ-
քիւթիւնէ ազա օլմագ շարթընըն խըտմէթ
օլտուղունա իման էտէն հէր պիր միւմին
տաիմա պու տուայը թէքրար էթմէք կէ-
րէք տիր: «էյ սէմավաթտա օլան փէտէ-
րիմիլ, մէլէքիւթիւն կէլին»: »

Ե. Գ. Գ.

ԱՅՎԱԼ Ը ՀԱՁՐՈՒ

Քնամիլ փաշա. — Սաիտ փաշա գա-
պինէսի սուգութ էտիպ եէրինէ Մուխթար
փաշա գաիմ օլունճա, էֆքեարը ամմէ
անգարիպ Գեամիլ փաշանըն մագամը սէ-
տարէթէ կէլէճէյի զաննընտա իտի: Հաթ-
թա Գեամիլ փաշանըն Շուրաի տէվլէթ
րէիսի մագամընտա մէզքիւր գապինէտէ
տախիլ օլմասը վէ գապինէ սիյասէթինին
Գեամիլ փաշա սիյասէթի օլմասընա պի-
նաէն, սապըգ գապինէյէ Մուխթար-Գեա-
միլ փաշա գապինէսի թէսմիյէ օլունույօր
իտի: Էնճամ միւշարիլէյհ հագիգաթը
հալտէ հիւքիւմէթին զիմէմի իտարէսինի
եէտինէ ալտը: Մէմլէքէթին տախիլէն վէ
խարիճէն փէք պիւհրանըլը պիր վագիյէթ-
տէ, փէք նաղիք պիր մէվգիտէ պուլուն-
տուղու վէ տիւշմէն օրտուսունուն իպթան-
պօլ գափուլարընա տօղրու եաղլաշտըզը
շու զէմանտա, Օսմանլըլարըն «Փիրի սիյա-
սէթ» վէ Ինկիլիզլէրին «Պէօյիւք թիւրք»
թէսմիյէ էթտիլէրի զաթ մագամը սէտա-
րէթէ կէլմիշ տիր: Իգսամ զագէթասը՝
միւշարիլէյհ հագգընտա պէյանը էֆքեար

էթտիյի սըրատա տէյօր քի, «Տախիլէն վէ խարիճէն վէրիլէն՝ գըղըճըմլարըն պիւննէի տէվլէթի գաւուրաճաղը պիր սըրատա, Գեամիլ փաշա մէվգըրի սէտարէթէ սուուտ էթտի, վէ միւշարիլէյհ՝ նութգը Հիւմա-յունտա մէգքիւր օլան «Էհիլիյէթ վէ քի-ֆայէթ վէ վուգուֆը թէհրիպէսիյէ տէվ-լէթի պու մէվգիլինտէն գուրթարմաղա չա-լըշաճագ տըր» Վագաա պունտան էվլէլ տէ գապինէտէ Գեամիլ փաշանըն ընյի տիկէրլէրինքինէ ֆաիգ իտի իսէ տէ, պու կիւն տօղրուտան մէսուլիյէթի քէնտիսի տէրիւհտէ էյլէմիշ տիր։ Միւշարիլէյհին իշի մուհարէպէյի խարիճաէն շէրէֆլի պիր սու-րէթտէ իտարէէտիպ, նիհայէթ հայսիյէթի միլլիյէյէ մուվաֆըգ պիր սուրէթտէ անը խիթամա էրտիրմէք, տախիլտէ իսէ՝ պիր կէօնէ ըահաթսըղըղա մէյտան վէրմէյէ-րէք, էհալինին թահրիք օլունմուշ օլան հիսսիյաթընը զապթ ու իտարէ էթմէք տիր։ Մուհարէպէտէ չիմտիյէտէք պէլլի պիր մուվաֆիպգիյէթ կէօրիւմէմէսինին թապիի պիր նէթիճէսի օլան շէվգսիլլիյին էօնիւ ալընմալը, վէ օրտույա իւմիտ վէ շէճաաթ իլհամ էտիլմէյի տիր։ Փագաթ պու մուհարէպէնին նէթիճէսի սալթ մէյտանը հարպտա թային էտիլմէյէճէք տիր։ Էվ-րօփա տէվլէթլէրիյէ իճրա էտիլէճէք միւ-զաքէրաթտա ֆէվգէլատէ տիպլոմասի, պա-սիրէթ լաղըմ կէլէճէք տիր, վէ պէլքի տէ պիւթիւն մէսէլէտէ ինկիլթէրրա փէք պէլլի պիր բօշ օյնայաճագ օլտուղու իշիւն թիւր-քիտ սիյասիյաթընըն ինկիլթէրրայա մէյլ էտէն պիր մէսլէք իթթիխազ էթմէսի ի-ճապ էտէր։ Վէ իշթէ թամմ պու վագթ-տա ինկիլթէրրանըն մուհիպպի օլան Գեա-միլ փաշանըն ըիյասէթէ կէշմէսի քէսպի էհէմմիյէթ էտէր։ Գեամիլ փաշա գապի-նէսինին տախիլտէ օլան իշի տէ զայէթ նաղիք տիր։ Նիշէ իսլամ վաթանտաշլա-րըմը՝ պու մուհարէպէյի սիյասի օլմագ-տան զիյատէ տինի պիր հարպ տէյէ թէ-

լագգի էթմէք մէյլինտէ տիրլէր։ Գրալ Ֆէրտինանտըն տա գալգըպ պու հարպը էհլի սալիպ մուհարէպէսի տէյէ իլան էթմէսի՝ անլէրի տահա զիյատէ քէնտի էֆքեարլարընտա թագվիյէ էյլէտի։ Պու իսէ տինի թէասսիւպիւ թահրիք վէ անա-սըր արասընտա իլթիլաֆը վէ նախօշ հալ-լարը պատի օլապիլլի։ Պէօյլէ պիր վագթ-տա պու նէվ հալլարըն էօնիւ անճագ գուվլէթլի պիր եէտի իտարէ իլէ ալընա-պիլլի։ Իւմիտ էտէրիզ քի, Գեամիլ փաշա վէ գապինէսի՝ տախիլի ումուրըն իտարէ-սինտէ տախի աշնի իգթիտար վէ պասի-րէթի կէօսթէրէճէք տիր։

Ավսարիւ - Մաճարիւքան վէ Պաշ-գանլար.— Մուհարէպէի հաղըրէնին նէ-թիճէսինէ տաիր տիւշիւնիւրքէն, էն զիյա-տէ նաղարը տիգգաթ ճէպ էյլէյէն մէ-սէլէ Բուսիա իլէ Ավսթրիա-Մաճար տէվ-լէթլէրինին Պալգանլարա օլան ալագասը օլմուշ տըր։ Ավսթրիանըն Նօվի - Պաղար-տա վէ Սէլանիքտէ մէնաֆիի պուլուն-տուղունտան, մէգքիւր տէվլէթ պու մուհարէպէնին քէնտի մէնաֆիինէ տօ-գունմամասընա չալըշմագտա տըր։ Տի-կէր թարաֆտան Ավսթրիանըն գարը-սընտա իքի պէօյիւք գուվլէթ պուլուն-մագտա տըր։ Պիրի Բուսիանըն Պալգան տէվլէթլէրի իթթիհատը իլէ օլան իշթի-րաքը, տիկէրի իսէ, իթալիանըն մէնաֆիի վէ Բուսիայա գարը օլան տօսթլուղու։ Ավսթրիա՝ իթալիա իլէ, իթթիհատը միւ-սէլլէս ալագասընտա պուլունուպ, մէգքիւր իթթիհատըն թէճտիտ էտիլմէք վագթը եագըն օլտուղունտան, Ավսթրիա իթալիա-յը կիւճէնտիրմէք վէ իթթիհատը միւ-սէլլէստէն սօղութմագ իսթէմէյօր։ Խու-սուսա քի, իթալիա տօնանմասը սօն մու-հարէպէ էսնասընտա էփէյի ֆաալիյէթտէ պուլունարագ քէսպի էհէմմիյէթ էյլէմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ իթթիհատը միւսէլ-

լէս՝ իթալիանըն իթիլաֆը միւսէլլէս թա-
րաֆընա տէօնմէսինէ րազը օլաճազ։ Իթա-
լիա իսէ Պալգանլարտա ասալիչին վէ սքա-
թուզուօնըն տէվաճընը արզու էտէր իսէ
տէ, շայէտ պու մուհարէպէ նէթիճէսինտէ
սքաթուզուօնըն պօզուլճասը իճապ էտէր-
սէ, օ սէպէպտէն Ավսթրիա իլէ պէրապէր
Բուսիայա գարչը մուհարէպէյէ թութուլ-
ճազ իսթէմէյէճէք տիր։ Իլթէ Ավսթրիա-
Մաճար հիւքիւմէթինին խարիճիյէ նազըրը
Գօնթ Պէրլթօլտ՝ պու չէլփէչիք մէսէլլի
հալլ էթմէք մազսէտիյլէ իթալիայը զի-
յարէթ էյլէմիլ տիր, վէ զանն օլունտու-
ղունա կէօրէ թարաֆէյինին իչինէ կէլէն
պիր խաթթը հարաքէթ թային էյլէմիլ-
լէր տիր։

Ինկիլթէրու վէ մուհարէպէ.— Բեա-
միլ փաշանըն ճազամը սէտարէթէ կէչ-
մէսի իլէ հիւքիւմէթիմիլին մէսլէքի սի-
յասիսի Ինկիլթէրու ճիճէթինէ տէօնմիլ
տիր։ Լաքին աճէպա Ինկիլթէրանըն պիլէ
գարչը մէսլէյի նէ՞ տիր։ Ինկիլթէրանըն
Թիւրքիայա գարչը տաիմա տօսթանէ պիր
մէվգի թուլթուղու էօթէտէն պէրու մա-
լիւմ տիր։ Լաքին աճէպա մուհարէպէ ի
հազըրէտէ մէվգիի նէ՞ օլաճազ տըր։ Պու
պապտէ նէյչըն զազէթասընըն կէչէն հաֆ-
թաքի պաշ մէգալէսի շայանը տիգգալթ
տըր։ Անտէ մուհարրի կէօսթէրիյօր քի,
Թիւրքիա կէչէն եարըմ ասրտա իւշ պէլլի
պիւհրան կէչիւմիլ տիր։ Պիրի 1875—1878
տէ։ Անտէ Ինկիլթէրու Բուսիայա գարչը
Թիւրքիանըն թարաֆընը թուլթարազ Պէր-
լին գօնկրէսինտէ թուլթուղու մէսլէք իլէ
Թիւրքիայը ազատ էյլէմիլ, լաքին տիկէր
թարաֆտան չիմտիքի Մաքէտօնիա մէսէ-
լէսինին էսասընը գօյմուշ տըր։ Իքինճի
պիւհրան՝ էրմէնի գըլթալլարը միւնասի-
պէթիլլէ մէյտանա կէլմիլ իտի։ Անտէ Ին-
կիլթէրու պու գըլթալլարը մէն էթմէք
իչիւն միւտալէլէ վազթընը կէչիւտիլ

սէպէպտէն պիր հիւսնի խըտմէթ իֆա
էտէմէմիլ վէ էվրօփա տէլլէթլէրինին իթ-
թիֆագսըզըրը եիւզիւնտէն Ապտիւլ Հա-
միտ քէնտի մէսլէյինտէ տէվամ էտէպիլ-
միլ տիր։ Իլանը մէչրուլթիյէթտէ Ապտիւլ
Համիտ պու մուխրիպ մէսլէյինին ճէզա-
սընը չէքմիլ վէ մէմլէքէթ իչիւն պիր իւ-
միտ գափուսու աչըլմը իտի իսէ տէ, պիր
թարաֆտան Կէնճ Թիւրք հիւքիւմէթինին
պազը եանըլ ատըմլարը, տիկէր թարաֆ-
տան պազը էվրօփա տէվլէթլէրինին, եան-
ըլլարընը քէնտի մէնֆաաթընա գուլլան-
ճազ մէյլի՝ իւչիւնճիւ պիւհրանա գուլա-
ղուզլամըլ տըր։ Իլանը մէչրուլթիյէթտէն
սօնրա Ավսթրիանըն Պօնա Հէրսէքի իլհագ,
Պուլղարիսթանըն իլանը իսթիգլալ վէ Ի-
թալիանըն իլանը հարպ էթմէսի Թիւրք-
լէրի Մաքէտօնիա տա էսքի ըէթիմ մէսլէ-
յինի իթթիլազ էթմէյէ սէվգ էյլէտի։
Պունուն իւզէրինէ օրալարտաքի Խրիսթի-
յան էհալիյի պու մէզալիմէ գարչը մու-
հաֆազա էթմէք իչիւն Պալգան իթթի-
հատը մէյտանա կէլտի։ Թիւրքիանըն էվ-
րօփատաքի նուֆուղունուն տէվամ էտիպ
էթմէյէճէյի շու պիր խուսուսա տօղրու-
տան ալազատար տըր։ Եանի Թիւրքլէր
պու մուհարէպէտէ մէտէնի հարպ ուսու-
լունտա՞ մը մուհարէպէ էտէճէք, եօգսա
էսքի ուսուլտա՞ մը կիտէճէքլէր տիր։ Մէսէլլէ
Թիւրքիւ էվրօփատան թարտ էտիպ էթ-
մէմէք մէսէլլէսի տէյիլ տիր։ Ասլ մէսէլլէ
Թիւրքիանըն Խրիսթիյան թէպաայը միւ-
սավաթ վէ ատալէթ իւզրէ իտարէ էտիպ
էթմէմէսի տիր։ Ինկիլիզ մաթպուաթընտա
կէօրիւլէն պէնտլէրտէն անլաչըլտըլընա
կէօրէ, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Թիւրքիայա
պու պիւհրան էօնասընտա եինէ եարտըմ
էթմէյէ հազըր իսէ տէ, իտարէ ի հիւ-
քիւմէթէ իսլահաթըն թէէմին էտիլմէսինէ
սայ էտէճէք տիր։

Գրեգ-Քիլիսէ. — Պու շէհր պու հարպ

էսնասընտա օրատա վուգու պուլան պէօ-
յիւք մուհարէպէ միւնասիպէթիյլէ քէսպի
չէօհրէթ էյլէմիշ տիր: Էտիրնէնին 35 միլ
չարգ ճիհէթինտէ վագը օլուպ թագրիպէն
16,000 էհալիսի վար տըր: Պուլարըն
իւչտէ իքիսի Պուլար, պէչտէ պիրի թիւրք
վէ միւթէպագիսի չօգճա Բում տըր: Էվ-
լէրի ախշապ պինա վէ տիւզ տամլը օլուպ
սօգագլարը տար վէ տիւզէսիզ տիր:
Վօն Տէր Կօլց փաշա պու շէհրին հարպնօգ-
թա ի նազարընտան էհէմմիյէթինի կէօրէ-
րէրէք անըն թահրիմինի թավսիյէ էյլէմիշ
իտի, վէ անլաշլտըղընա կէօրէ Պուլար
մէմուրլար կէչէն սէնէ շէհրի մէզքիւրէ
կէչիպ օ թարաֆլարտա էփէյի թէֆթի-
շաթտա պուլունմըշլար: Պու շէհր Բօմա
հիւքիւմէթինին էյամը սալթանաթը իլէ
գուրունը վիւսթատա հաիզի էհէմմիյէթ
պիր էէր սայլըր իտի: Օ՝ Պալգան տաղլա-
րընըն ճէնուպունտա 3,400 ալագ էիւք-
սէք պիր օվա իւզէրինտէ վագը օլուպ,
Պուլարիսթանտան Իսթանպուլա տօղրու կի-
տէն էօլըն իւզէրինտէ տիր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԻՍՎԻԶԵՐԱ ՏԱՂԼԱՐԸՆՏԱ

ՏՕԳ. ՄԻՔԱՅԷԼ ՅԱՎՈՐԵԱՆ

2.

Պուրատա արգատաշլմտան այրըլուպ
եայա օլարագ Կէմի կէչիտի նամ հօթէյլէ,
տիր պիր տաղըն թէփէսինէ տօղրու
կիտիյօրըմ: Եօլ տահա եարը օլմուշ,
պէն իսէ էօրուլմուշ օլարագ ֆիւթուր
կէթիրմէք իւզրէ իքէն, գարշըմըզտա օ-
յուլմուշ գայա իչինտէ տիքիլի վէ իւզէ-
րինտէ ԻԻՄԻՏ քէլիմէսի եազըլը մէրմէր
պիր խաշա թէսատիւֆ էտէրէք իւմիտիմ
թագէլէնտի. վէ ազ սօնրա 3,000 ալագ-
լըգ տիք Եօգուշու պիթիրիպ, տաղըն
պաշընտաքի օլ ճազիպ հօթէլէ կիրէրէք
րահաթ էյլէտիք: Էյ միւմին Եօլմուլար,

պաղէն պու էօմրին սարփի գայալըգ Եէր-
լէրինտէ Եօգուշա Եօգարը օլան Եօլմու-
լուղունուզտա հէման ֆիւթուր կէթիրմէք
թէհիլքէսինտէ պուլունուրսընըզ: Լաքին
պու կիպի սըրալարտա «Փէտէրիմին խա-
նէսինտէ չօգ մէսքէնլէր վար», տէյէն
մասլուպ Յիսուսա պաղըն, ազ վագթտան
անըն իլէ պիրիքտէ օլ ճէլիլ մէսքէնլէրտէ
ճէմ օլուպ հէր Եօրղունլուղու ունուտա-
ճաղըզ:

Կէմի կէչիտի հօթէլինտէն Քէն-
նէրպէկէ կիթմէք իւզրէ Եայա օլարագ
Եայընըզճա Եօլա չըգտըմ. պու տէֆա է-
նիշ աշաղը մէնզարէլէր օլ տէրէճէ խօշ
իտի քի, 3 սաաթ պիր տիւզիւյէ Եիւ-
րիւտիւմ իսէ տէ, փէք Եօլղունլուգ հիսս
էթմէտիմ: Եօլտա տիգգաթըմը ճէզպ է-
տէն իւշ խուսուշ շունլար իտի:

1. Էմնիյէթ ի ումուլիյէ. պիզիմ տի-
յարտա պու կիպի սարփի Եէրլէրտէ ի-
րագտան պիր իքի քիչի կէօրսէք, էօտիւ-
միւզ գօփար, պուրալարտա իսէ խըրսըզ,
սօյուլմագ թէհիլքէսի, եա օ կիպի շէյլէր
ֆիքրինտէն կէչմէզ: Չօճուգլար, իիթի-
յարլար, կէնճ գըզլար վէ օղլանլար Եա-
լընըզճա վէ Եա փարթի փարթի սէր-
պէսթճէ կիտիպ կէզմէքտէ տիրլէր: Հաս-
րէթլէ պէքլէտիյիմիզ շու էմնիյէթ ի ու-
մուլիյէ պիզիմ վաթանը տա պիր գիյա-
րէթ էթսէ իտի!

2. Եօլլարըն մունթաղամ հալը, շմէնտի-
ֆէր, շօսէ արապա Եօլլարը, վիւճուտին
տամարլարը կիպի հէր թարաֆա Եայըլմըշ,
հաթթա Եայա Եօլլարը իչիւն տէ նէ էմէք
վէ զահմէթլէր տէգքիւլմիւշ, վէ նէ՝ մուն-
թաղամ Եօլլար Եափըլմըշ, կէօղիւնիւ գա-
փա վէ օլ տիվար կիպի տիր գայալար
իչինտէն սէրպէսթ կիթ, գօրգ մա, Եըզըզ
քէօփրիւ, Եըզըզ տիվար օրալարա մախ-
սուս տէյիլ տիր:

3. Եօլմուլարըն իսթիրահաթ վէ գու-
լաղուզլանմասը իչիւն թէտպիրլէր տէ հայ-

րէթպախչ տըրլար: Եօրուտուղուն եերտէ ալ սանա պիր խան! Լաքին պիղիմ խան- լար ֆիքրինտէն կէշմէսին հա: Հօթէլին, րէսթօրանըն հատտ ու հիսապը եօգ, իս- թէտիյին չէյի թալէպ էթ, հազըր: Տու- րուպ սէյր էտէճէք պիր մէնզարէ կէօր- տիւն միւ, այագ իւզէրինտէ տուրմազա լիւզում եօգ, օրատա զաթէն պիր գա- նէփա գուրուլու: Եօլ տօղրո՞ւ մը, եանլը՞ լմը, շաշմազա տա հաճէթ եօգ, ասըլը եաֆ- թալարա պագ, նէ՞րէյէ վէ նէ՞ վագթ կիտէճէյինի սէսսիզ Լաքին աչըզ սէօյլէրէր: Լաքին Ալփ տաղլարընտա օլան շու եօլ- ճուլուղումտա պիր չէյտէն նաչի փէք ու- թանտըմ, եօլճու գըյաֆէթինտէ պու- լունմատըղըմ իչիւն կէլիպ կէչէնլէրտէն նիչէլէրի տիգգաթ իլէ պանա տօղրու պագմագտա իտիլէր: Հէր քէսին էլինտէ ուճու տէմիրլի ուզուն պիր տէյնէք, ա- յագլարընտա խուսուսի այագ գապլարը, վէ տիգլէրինտէ եօգարը չէքիլմիշ սըզը տիգլիլէր, սըրթլարընտա իսէ, իչինտէ պիլմէմ նէ՞լէր վար, պիրէր քիպար չան- թա: Իշթէ Ալփ տաղլարընըն եօլճուսու պու գըյաֆէթտէ օլմալը իմիշ: Պէն իսէ պիր էլիմտէ սալթ 2—3 օգգա աղըրը- ղընտա քիպար պիր չանթա, տիկէր գօ- լումտա ասըլը չէմսիյէ իլէ փարտըսիւ, ա- յագլարըմտա իսէ՝ չէ՛ր իչինտէ կիյտիյիմ այնի գօնտուրալար, օ տա նալըզ, մըխ- սըզ. զանն էտէրսին եինէ Լօնտրատա եա Պէրլինտէ կէզիյօր իմիչիմ: Շու հալտէ պէնի օնլար իլէ րուպար էթտիքճէ պիր ազ հիճապ էտիյօր իտիմ. Լազըմ իտի քի, պէն տէ եօլճու գըյաֆէթինտէ պուլու- նա իտիմ:

Լաքին հէր նէ գատար պու գըյաֆէ- թիմտէն նաչի ութանըյօր իտիմ իսէ տէ, պիր ճիհէթտէն տօլալը տա իֆթիխար է- տիյօր իտիմ: Անլատըղըմ կէօրէ՛ չանթա- լարընտա էփէյի եէյէճէլէրի վար իմիշ. պէնիմ չանթամտա իսէ հիչ եէյէճէք եօգ

իտի, Լաքին եինէ տէ հիչ աճ գալմայօր իտիմ, պու ճիհէթտէն գալղուսուզ վէ էն- տիչէսիզ իտիմ, պէնիմ իմանըմ աճէպա անլէրինքինտէն ֆազլա սայըլմայաճա՞գ մը, ... զանն էթմէմ....:

Եօլտա չօգլարըն Ալփ կիւլլէրի թօփլայա- րագ շափգալարը իսթիւնէ գօյմուշ օլտուգ- լարընը կէօրտիւլիւմտէ պէն տէ հալլէս- լէնտիմ: Պաշլատըմ կիւլ արամաղա, պիր գաշ թանէ տէ պէն շափգամա թագա- յըմ տէտիմ: Լաքին պուլամատըմ. «Սիզ նա՞սըլ օնլարը էլտէ էթտիլիզ, պէն տէ պուլամա՞ղմըյըմ,» տէյու պիր գաշընա սիւալ էթտիլիմտէ «կիւլլէր թա՞ եօգա- րըլարտա գալտը,» ճէվապընը վէրտիլէր:

Պիր տէ արթըզ էնիչի պիթիլէճէյիմ սըրատա պօյունլարընտա չանլար ասըլը, չա- յըր չիմէնլէր արասընտա օթլանմագտա օլան պիր գաշ պէսլի թավը ինէքլէր կէօղիւմէ իլիչտիլէր: Պէն քէնտիլէրէ վէ պօյունլարընտա օլան չանլարա տիգգաթ իլէ պագմագտա իքէն՝ անլէր տէ եէմէլէրինի ունուտուպ թէաճճիւպ իլէ պանա տօղրու կէօզ տիքտիլէր, վէ զանն էտէրսին սէո- սիզ պիր թարղտա արամըզտա շու եօլտա պիր միւքեայէմէ ճէրէյան էյլէտի:

«Նա՞սըլ ե՛ահու, պէյէնտիւն մի եէրի- միզի, եուրտուումուզու վէ պիղի» Հիչ տէյէճէք եօգ. «Լաքին սէնին պագըլըն- տան պիզ չիւպ՛էլէնիյօրըզ, պիզի սիզին մէմլէքէթէ կէթիւրմէք հիչ ֆիքրինտէն կէշմէսին, պիզ պուրալարը թէրք էտիպ տէ էօյլէ քէօթիւ քէօթիւ խապէրլէր կէ- լէն եէրլէրէ կիթմէք իսթէմէյիզ:» «Տօղ- րուսու պէն տէ իսթէմէմ քի, օրայա կէ- լէսինիզ, պիղիմ ինէքլէրին տէ պագըլարը սիզտէն կէրի գալմազ, օնլարըն տա մէ- րալարը չօգ էյի, օնլարըն տա էթրաֆըն- տաքի թապիաթ կիւզէլ, Լաքին պիղիմ թարաֆլարտա պէօյլէ մութլու ինէքլէրին սահիպլէրինին թէզ թէզ տէյիչիլմէք թէհիլէքսի վար, իշթէ պէլալարըմըզտան

պիրի տէ պու, եանի թալան տրու:» «Վախ զեվալը արգատաշար, պիզ թալան նէ տիր պիւմէյիզ: Անէրէ պիզտէն չոգ սէ- լամար վէր: Գայրու չէքմէսինէր, մատամ քի, անէրին եէրի եուրտու տա պիզիմքի կիպի էյի իմիշ, Ալլահ քէրիմ, պիր կիւն անէրէ տէ հիշ տէյիշիւմէյէն էյի սահիպ- լէր չըգար,» «Ատիօ,» «Ատիօ:» Պիր գաշ տագիգէ սօնրա տաղըն էթէյինտէ Գէննէր- պէկ հօթէյինտէ քէնտիմի էօյլէ պիր սօֆրա- նըն պաշընտա պուլտում քի ՉՅիւնհիւ մէզ- մուրու տուա վէ թէչէքքիւր մագամընտա սէօյլէյիպ օլ լէզիզ եէմէքլէրի եէմէյէ պաշլատըմ: Թաամտան սօնրա հօթէյին պալգօնընտա սանտալիա իւզէրինտէ սալ- լանարագ հէյպէթու տաղլարա, կիւզէլ չամ վէ սէրվիլէրէ, թապիաթըն նազմէսինի իրլայարագ ագան չայա վէ հօթէյին պաղ- չէսինտէքի ըէնկեարէնի չիչէքլէրէ պաղար իքէն, վալիտէմ պէնի պէչիքտէ նէննիլէ- յէրէք սալլայօր իմիշ կիպի պիր ըահաթ ույգու իւզէրիմէ պաստը, վէ 15 տագի- գէլիք թաթըլ պիր ույգուտան ույանըր ույանմազ պիր աթըլ վալթօնա պինիպ հէր իքի թարաֆըն խօշ մէնգարէլէրինէ սէյր էտէրէք ինթըրլախընա կիթմէք իւզ- ըէ չմէնտըֆէր իսթասիօնընա տօղրու հա- ըաքէթ էյլէտիմ:

Ս Օ Ն

“ՇԷՓ ՕՆՈՒ ԻՍԹԷՅՈՐԸՂ”

ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Պիր գաշ քիմսէ արգատաշ օլուպ եօ- լա կիտէր իքէն պիր զըշ պուլուրլար: Պունլարտան պիրի պու զրուշա եփմէֆ ա- լալըմ տըր, օլ պիրի խայր հաջ ալալըմ տէյու պաղըրըր, տիկէրի խայր պէն փաօ- մի իսթէրիմ տէյու նիտա էյլէր: Տիկէրի իսէ, իլլա խուպ իսթէր: Պիր զափզա տըր գօփար: Հէր քէս պու զրուշա քէնտինին իսթէտիյի չէյին ալընմասընա իսրար էյլէր. պու արա պիր ախէր քիմսէ կէրիպ շու միւնազանըն սէպէպինի սօրար, անլար, վէ կիտիպ պիր էքմէք կէթիլիլ: Պունլար էքմէյի կէօրիւնճէ քէաֆֆէսի պիրտէն ա-

թըլըպ, իշթէ պէնիմ իսթէտիյիմ պու իտի տէյու մէսրուր օլմաղա պաշլարլար:

Պու թէմսիլի միւհթէրէմ, միւնէվլէր իւլ ֆիքր պիր միւսիւման տօսթումտան իշլիթալիմ: Պանա էօյլէ կէլտի քի մէմէ- քէթիմիզին հալինի պու թէմսիլ թէմամէն իզահ վէ թէչպիհ էտիյօր իտի: Օրթատա պիր զափզա, պիր նիզա, պիր սաատէթ- սիզլիք, վէ ճիտալ վար: Հէր քէս տիլկիր, հէր քէս նախօշնուտ տըր, հէր քէս սըզ- լանըյօր, հէր քէս պիր չէյ իսթէյօր: Լա- քին պիր պիրինի անլատըգլարը հօգ տըր: Պիւթիւն Օսմանլըլար օլ միւպարէք զաթա քի՝ կէլիպ հէր քէսի տինլէսին, անլասըն վէ ֆարգլը լիսան վէ ֆարգլը թարգլար իլէ, ֆարգլը վասըթալար իլէ ճիւմէսինին իս- թէտիյի պիր վէ այնի չէյ իտիյինի սէօյ- լէսին: Ասալէթ, Իսլահար:

Պունտան 4 սէնէ եվլէլ մէշրութիյէթ տէնիլէն օլ միւպարէք մէլէք արայա կի- րիպ կէօզիւմիւզէ Ատալէթ վէ Միւսափաթը կէօսթէրի կէօսթէրմէզ, քէաֆֆէմիզ պիր անտէ, պիր աղըզտան «իշթէ պու, պէնիմ իսթէտիյիմ տէ պու տըր,» տէյու նիտա էյլէտիք: Հէր պիր իսթիլաֆ, հէր պիր նիզա պէրթարաֆ օլուպ քէաֆֆէմիզ մէ- սուտ օլտուգ, լաքին էյվահ քի՝ հէման աղ սօնրա պիր թագըմ կիզլի էլլէր անը չէքիպ ալտըլար, վէ այնի մահրումիյէթ, այնի լիսան գարըշըգլըլը իշինտէ եիւզ- մէյէ պաշլատըգ: Մէմէքէթին հէր թա- ըաֆընտա խօշնուտսըզլըգ՝ նիզա, գան, ճիտալ մէյտանա կէլտի, վէ օլ իթթիհատ- թէրագլը հիւքիւմէթի պու սըզլըթըլարա ատալէթ վէ սալահ իլէ ճէվապ վէրէճէք եէրտէ, հաքէմիյէթ, տայագ վէ սիլահ իլէ մուգապէլէ էյլէտի: Պու հալ ա- նասըր արասընտա պիւրուտէթ վէ խուսու- մլէթի, մէշրութիյէթէ էմնիյէթսիզլիլի, շուրատա պուրատա իսթիլալ վէ գըթա- լը, ումում էվրօփատա եէնի հիւքիւմէթէ տօղրու պիր նէֆրէթի, էնճամ Արնափուտ-

լուգ իսեանընը վէ սօնրատան տա շուղայէթ միւհլիք վէ խունրիզ մուհարեպէյի ինթաման էյլէտի: Շու հալլէրին իչինտէն մէմալիք ի Օսմանիյէ նէ սուրէթլէ տէ չըգարսա, եինէ իթթիհատ թէրագգը պէյլէրինէ միննէթտար զալաճագ տըր:

Չօգ տէֆա եէրլի վէ էվրօփա զազէթալարընտա անասըրը իրիսթիյանիյէնին մազլումիյէթ վէ մազաուրիյէթ խապէրլէրինի օգուրուզ: Սահիհ տիր քի, ալէլ խուսուս պիղէրմէնիլէր չօգ մէշագգաթ չէքիյօրըզ: Գըթալ, սըրգաթ, գըզ գաչըրմագ խապէրլէրի գուլաղըմըզտան էքսիք օլմայօր: Բումէլիտէ Պուլղարլարըն, Բումլարըն վէ Սըրպլարըն չամաթասըր էքսիք օլմայօր: Արնավուտլար վէ Արապլար րահաթ տուրմայօրլար: Քեաֆֆէսի տէ իտարէ ի հիւքիւմէթտէն նախօշնուտ տըր: Անճագ թիւրքլէրին, Անատօլու թիւրքլէրինին սէսի չըգմայօր: Պու հալի նէ իլէթէֆսիր էթմէլիլիզ, աճէպա պիւթիւն պու գավմլար մազտուր, մազլում, տիւկիր տէ, եալընըզ թիւրքլէր մի, շու մէմլէքէթտէ մամուր, մէսուտ վէ միւսթէրիհ վէ ասայիշտէ տիրլէր:

Պիղճէ՝ էն մազտուր գավմ թիւրքլէր տիրլէր: Անատօլույու կէզէնլէր սէօղիւմիլ թաստըզ էյլէրլէր, շու ֆարգ իլէ քի, պուռլաւր ֆէնսի մադսուրիյէթլէրիսի պիլմէյօրլաւր, վէ սըզլանճագ, սէսլէրինի տուլուրաճագ պիր եէրլէրի օլմատըզը կիպի, սըզլանճագ թարիգիլի տէ պիլմէյօրլար: Թէատտի, թահգիր, էօլիւմ, մահրումիյէթ, մէարիֆսիլլիք, իլլէթ, փէրիշանլըզ, տուլլուգ, էօքսիւլլիք, թիւրքլէր արասընտա օլ պիր գավմլար արասընտա օլտուղունտան տահա չօգ տըր: Պիր թէք էվ պուլմագ գապիլ մի տիր քի, օղլու, զէվճի, գարտաչը, տայըսը, Նէմէնտէ, Բումէլիտէ վէ շուրտա պուրտա գալմըջ օլմասըն: Ասքէրլիք, ըէտիֆլիք, միւսթահֆըզլըզ սէպէպինտէն վէրաթլէրի

ճան վէ մալ՝ օն պինլէր, եիւզ պինլէր իլէ սայըլըր: Անատօլու քէօլլիսիւնիւն խանէսի, եաթաղը, եէտիյի, իչտիյի, ինսանիյէթին էն աչաղը տէրէճէսինտէրիլէր գատար տուր տըր: Վէրկիյէ վէրիր, ըիշվէթ վէրիր, չէհիրլիյէ վէրիր, թիւճճարա վէրիր, մէմուրա վէրիր, պիր չալտար էքմէյինի զօր պուլլուր: Այնի իտարէսիլլիք, այնի ատալէթսիլլիք էլինտէն փէրիշան տըր, վէ շու սալահ տէյիլ սիլահ փօղիթիգասը, տէհրլէրտէն պէրու օլտուղու կիպի, շու տէվր ի տիւրաի մէշուրթիյէթին՝ կէնճ, էվրօփա կէօրմիւշ զէքի վէզիրլէրինին տախի եէկեանէ վասըթաի իտարէսի օլտուղունտան, վէ տահա չիտտէթ վէ քիւսթալըզ իլէ թաթպըզ օլունտուղունտան, էն չօգ էզիլէնլէր թիւրքլէր օլմուշտըր, զիրա սիւհա էլինտէն տիւշմէյիպ հէր պիր իսթիրահաթ վէ թէրագգըտան մահրում օլարագ էօլիւպ էօլտիւրմիւշ տիր: Լաքին հալա խապէրի եօգ տըր: Հալա ինսան պէօլլէ օլուր զանն էտիյօր, հալա էօլմէք, աճ գալմագ, չըպլագ կէզմէք, ատէթ ի գատիմէ տիր տէյէ պիլիյօր: Հալա սէլահիյէթի եալընըզ ճէրէմէ վէրիպ ճէգա կէօրմէք տէյէ թէլագգի զանն էտիյօր: Ատալէթ թալէպինէ հագգը եա իհթիյաճը պիլէ օլտուղունու պիլմէյօր: Պանա գալըրսա, շու իլք թէմսիլտէքի էքմէք իսթէյէնլէրին արասընա պիր տանէ տահա գարըշտըրաճաղըմ, օ սա նէ իսթէտիյինի պիլմէյիպ քէնտի ըէֆիգլէրի իլէ վուրուշան չարփըշան տըր: Պու տա թիւրքլէր տիր:

Պիր ատէմ ախէլինէ՝ «Եագանտան թուլթուպ սէնի տաղ տաղ կէզտիրիրիմ», տէտիրինտէ, օլ պիրի՝ «Սէն տէ պէրապէր կէզէրսին եա», տէյու ճէվապ վէրմիւշ տիր: Էվվէթ, կէզտիրիլէն անճագ եիւրիւմէք իչիւն գուվվէթ սարֆ էյլէր, կէզտիրէն իսէ, հէմ եիւրիւր, հէմ տէ օլ պիրինի սիւրիւքլէմէք իչիւն վար գուվվէթինի սարֆ էյլէր: Իլթէ իթթիհատեան մէսլէքի թամմ

պու խաթայա պասմը տըր, օլ պիրէրի սիւրիւքլէյիմ, թագեիգ էտէյիմ տէր իքէն, գըյմէթլի գուվլէթինի վէ վագթընը սօփայա, սիւհնա սարֆ էյլէտի: Հէր քէսի փէրիշան էթտի, թիւրքիւ տահա զիյատէ մազտուր էյլէտի: Էնճամ վաթանը աթէշէ սալտըրտը: Պիզ մուհարէպէ ի հազըրէյի ալէվլէնտիրէն Պալգան հիւքիւմէթլէրինին քիւսթախըզ վէ հագգսըզըզնա նէ գատար նէֆրէթ իլէ պագար իսէք, անըն քէրէսթէլէրինի հազըրէյան 4 սէնէլիք իթթի հատ իտարէսինի տահա զիյատէ թագպիհ էտէրիզ, վէ էյէր պու պախթսըզ վաթանըն վէ միլլէթին պաշընտա չօգ տէյիլ 6 այ, պիր սէնէ տահա տուրսալար իտի, անաէն սօնրասընըն խայրընը կէօրիւրիտին:

Արթըզ եէթէր, էյ թիւրք վաթան տաշլար, կէօղլէրինիզի աշըպ պագընըզ, անլալընըզ քի, հէփիմիզին իսթէտիյի պիւր վէ ալնի շէյ տիր: Ասալէք: Եէթէր արթըզ, շու քէօր գալղասընտան գուրթուլալմ: Թիճարէթ, սանաաթ, զըրաաթ վէ թէրագգըյա պագալմ: Բահաթ էտինիզ: Սիզ տէ ըրֆահ ու սաատէթտէ եաշալըպ շու վաթանը կէօնէնինիզ, սիզին թօփրագ գարտաշլարընըզ, եօլ արգատաշլարընըզ տա կէօնէնսին: Իսթէնիլէն իսշահաթ տըր: Պիր տէֆա շու միւպարէք մէյտանա կէլէ սիզ տախի« Հա, իշթէ իպթէտիյիմիզ, ամմա իամինի տօղրու սէօյլէյէմէտիյիմիզ պու տըր,» տէյու սարլաճագսընըզ: Շիմտիյէ գատար կէլմէտիյինին սէպէպի՝ իամինի տօղրու սէօյլէմէտիյինիզ վէ իմլասընը եանլըզ եազտըզընըզ տըր: Իսլահաթըն թալէպ էթտիյի սալահ սին իլէ եազըլմազ, սաս իլէ եազըլըր, շու պիր հարֆըն խաթասը պու վաթանը խարապ ու պէրպատ, պու էհալիյի քեաֆֆէթէն փէրիշան վէ պէտպախթ էյլէմիշ տիր: Պիր տէֆա տա սաս հարֆը իլէ եազըպ չաղըրընըզ, կէօրէճէքսինիզ քի, հէփ ինսանլար գարտաշ օլուր, հէփ խարապալար շէն, պու միւպարէք վաթան ճէնէթ օլուր:

ԵԱԳՈՒՊ ԷՖ. Տէր Գրիգորեան

ՓՐՕՑ. ԼՈՒԹՅԻ ՊԱՊԻԿԱՆ

Եագուպ էֆ Տէր Գրիգորեան 1879 Մարտ 9-տա Այնթապտա թէվէլլիւտ էյլէտի: Քէնտի տահա քիւշիւք չօճուգ իքէն՝ փէտէրինին վէֆաթ էթմէսիյլէ վալիտէ վէ հէմիլիէսի «նագըլ» իշլէյէրէք ֆամիլիալարընըն թէայլիւշիւնիւ թէէմին էթտիքտէն մատա, քէնտինին մէքթէպտէ տէվամը իշիւն տախի պէօլիւք մուսվէնէթտէ պուլունտուլար: Գօլէճտէ օգուտուլու միւտտէթտէ եազ թաթիլլէրինտէ քէնտի տախի ալաճա իշլէյէրէք ֆամիլեասընա եարտըմ էթմէքտէ պուլունտը: Մ. թ. Գօլէճինտէ 5 սէնէ թահսիլտէն սօնրա, 1897 սէնէսինտէ իթմամը միւտտէթ էյլէտի: 1897—1898 Այնթապ Ադենական մէքթէպինտէ վէ 1898—1903է գատար Այնթապ Գայաճըզ քիլիսէսի մէքեաթիպինտէ մուալիմիլլէ մէշղուլ օլտու: 1902 Մայիս 1-տէ վալիտէսի վէֆաթ էյլէտի: 1903 սէնէսինին իլք պահարընտա, Այնթապճա ունուտուլմազ օլան շօլ Ինթիպահը Բուհանիտէ քէնտիսի տախի միւթէէսիւր օլտու, վէլաքին (միւթէվէֆֆանըն զաննընճա) ինթիպահ ասվալընըննէթիճէսի օլարագ ֆիքրի պիր խաթալըզա միւպթէլա օլարագ, 1903 սէնէսի Յունիսինտէ միւմաիլէյհի թէրքէ մէճպուրիյէթ հիսս էյլէտի:

Եագուպ էֆ. Տէր Գրիգորեանն էօմրիւնիւն էն աճըլը զէմանլարը պիզճէ պունտան սօնրա կէլէն 4—5 սէնէլէր տիրլէր: Միւթէվէֆֆա ի միւմաիլէյհի 1903—1904 Այնթապտա տիշիլիք սանաաթընը թահսիլ էտէրէք, 1904 Սեպտ. 12-տէ Այնթապտան հարաքէթլէ Պէհէսնիյէ, վէ օրատան տախի Հիւսնի Մանուրա կիտիպ՝ տիշիլիլլէ մէշղուլ, վէ այնի վագթտա Ինճիլի քիլիսէտէ վազլարըյլէ վէ պաշգա եօլար իլէ չալըմագտա պուլունտուլ: Լաքին պու պէտպախթ կէնճ սիյասի պիր իֆթիրայա գուրպան կիտէրէք, 1905ին Յունիստէ Հիւսնի Ման-

ԵԱԳՈՒՊ ԷՖ. ՏԵՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

սուր հապսխանեանէն իրգա էտիրիպ, 71 կիւն օրատա գալորդտան սօնրա, Օգոստոստա Մալաթիա հապսխանեանէ նազլ է տիլտի, վէ 6 այ պիր հաֆթա տախի օրատա հապա էտիրտիքտէն սօնրա 1906 սէնէսի փետրվար 2տէ թէպրիյէի զիմէթ էտէրէք սէպիլի թախիյէ էտիրտի: Միւթէվէֆֆա հապսխանէ խաթըրէլէրինտէն արա սըրա Կէնճէր Շիրքէթի իճթիմալարնտա սէօլէր իտի, վէ պազը կէնճէրին արզուսու իւզէրինէ անլէրի պիր քիթապ հալինտէ նէշը էթտիրմէք տիւշիւնիւյօր իտի իսէ տէ, Եազըգ քի, պէօլէ պիր թէշէպպիւսէ վազթը վէ ֆուրսաթը օլմատը: Մալաթիա հապսխանէսինտէն գուրթուլուպ Այնթապա կէլմէք իշիւն Եօլա չըգաճազը զէմանա գատար, Եանի 7 հաֆթա գատար պիր միւտտէթ Մալաթիա ինճիլի քիլիսէսինտէ վազ վէրմիշ տիր: Եագուպ

էֆ. 1906 Յունիստէ թէքրարէն Այնթապա կէլտի: Շունու տա զիքը էթմէլիյիզ քի պու ճիւմլէ Եօլճուլուգ վէ ֆէլաքէթլէրինտէ հէմիլրէսի տաիմա քէնտինէ տէրտա աշ օլուպ քէնտի իլէ պէրապէր պուլունմուշ տըր: Պիր գաշ այ Այնթապտա գալտորդտան սօնրա, 1906 սէնէսինին Օգոստոսընտա Մարաշա կիտիպ օրատա տիշճիլիքլէ մէշղուլ օլտու: Այնի վազթտա Մարաշ ինճիլի քիլիսէսի Կիրակի մէքթէպիւնին պիր պէօլիւք սընֆընտա տէրա վէրմէքտէ վէ ինճիլի քիլիսէլէրտէ արա սըրա վազ էթմէքտէ օլտու: Եագըգ քի, պու գարա պախթըր կէնճ պու տէֆա տա, պիր ազըր խասթալըղա տիւշար օլտու վէ 1907նին Յունիսինտէ Այնթապա ափտէթէ մէճպուր օլտու: Պիր ազ իֆագաթ պուլտուգտա Մ. Թ. Գօլէճինէ քիւթիւպխանէ նագըրը հալինտէ տալէթ օլունուպ, վէֆաթընատէք վազիֆէսինի մուվաֆֆագիյէթլէ իֆատա պուլունար, վէ գօլէճ իտարէսի միւթէվէֆֆանըն էմէլինի թագտիր իլէ անը գօլէճին տաիմի խօճալարընտան պիրի տէյու թանըտը:

1912 սէնէսի Օգոստոս ալընըն 31ինճի կիւնիւ էօլլէնտէն սօնրա պաղտան շէհրէ էնէրէք, շէհրտէ պիր ազ գալըպ պաղա ափտէթ էթմէք իւզըրէ Եօլ իւզէրինտէ ազըրպասընտան պիրինին էվինէ կիրմիշ իտի: Օրատա միւսէպպիպի հալա րէսմէն նամալիւմ պիր գաղայա գուրպան կիտէրէք, զարնընտան վուրուլու վէ գուրչուն պէօլիւք գան տամարլարընտան պիրինէ իսապէթ էթմիշ օլմաղլէ պիր սաաթ կէշմէզտէն վէֆաթ էլլէտի: Սեպտ. 1է միւսատըֆ Կիրակի կիւնիւ սապահլայըն տէրս վազթընտա Գայաճըգ քիլիսէսինին չանը հէալիյի ճէնաղէ խըզմէթինէ տալէթ էյլէտի: Ազիմ պիր իզտիհամ քիլիսէյի խընճա խընճ տօլտուլմուշ իտի: Եիւզլէրտէ քէտէր, մէյուսիյէթ վէ կէօզ Եաշը ալամէթլէրի միւշահէտէ էտիրիյօր իտի: Մինպէրտէն Վեր. Գրիգոր էֆ. Տէր Պօղոսեանըն տիլուպ քէլամլարը, Լուսաւորչական էհալինին հիսսիյաթընըն թէրճէմա-

նը հալինտէ կէօնտէրիլէն պիր կէնճին թագաւորամիզ մէրսիյէսի, վէ Փրօֆ. Ա. լիքսան էֆ. Պէզճեանն միւէսսիր քէ-
լամլարը էհալիյի կէօզ եաշլարը իչինտէ զարգ էյլէտիլէր: Հէր առէմ աղլատը, պատէհու մէզարա կիտէր իքէն՝ կէնճէր Եագուպ խօճայա օլան մուհապպէթ վէ հիւրմէթլէրինէ ալամէթ օլմագ իւզրէ թա-
պութու փարմագլարը իւզէրինտէ մէզա-
րիսթանա գատար կէօթիւրուիլէր: Օրատա Փրօֆ. Ճէսի էֆ. Մաթուսեան իրաւը քէ-
լամ վէ գօլէճ թալէպէսինտէն պիր կէնճ պիր մէրսիյէ գրաաթ էյլէտի: Վէ օլ կիւն սայքի պիւթիւն շէհրտէ պիր ֆիզան կիւ-
նիւ օլտու:

Եագուպ էֆ. Տէր Գրիգորեան՝ 1. մու-
վաժճագ պիր մուալլիմ իսի: Հանկը մէքթէպտէ պուլունտու իսէ, օրատա քէն-
տինին էհլիյէթ վէ իզթիտարը միւշահէտէ էտիլտի: Լաքին եա՛ղըգ քի՝ Ա. յն. թապ էհալիսինին պէօյիւք պիր գըսմը պու շէյէ վագթընտան պիր ազ կէնճ վագըֆ օլտուլար: 2. Միւքաշաւափէրվէր պիրիսի իսի: Սաաթլար իլէ մէշգ ու միւթալաա էտէր, վէ պազէն կէճէ եարըլարընա գատար քիթապլար իլէ մէշղուլ օլուր իտի: Լիսանը Օսմանիյի, թարիսի վէ զագէթա-
լարը օտէրէճէ միւթէլաա էտէր իտի քի, պու մէսէլէլէր հագգընտա սաաթլար իլէ սէօյ-
լէր վէ սամիուն տախի անը մէրագ իլէ տինլէր իտի: 3. Զամիւրի փէյ հէսսաւս պիրիսի իսի: Պաշգալար իչիւն տիւշիւն. մէյի պիլէ տէյմէզ զանն էտիլէն վագըա-
լար քէնտիսի իչիւն հաֆթալար վէ այլար իլէ զամիր մէսէլէսի օլուր իտի: Մէնաֆիի շախսիյէնին թէվիտ էյլէտիյի էնկին սաթ-
գէլէր անըն ֆիքրինտէ աալա էէր թու-
թամաղլար իտի, վէ իլթէ պու սէպէպտէն իտի քի՝ իթիմատ էտիլէպիլի պիր առէմ իտի. ճիտտի, ըրյասըզ, ճէսուր պիր առէմ իտի: 4. Բուհանի իշէ դաշյուր պիրիսի իսի: Հէր նէրէ կիթտի վէ հէր նէ մէշղու-
լիլէթտէ պուլունտու իսէ, տախիա ըու-
հանի իշէ իլթիւրաք էտէր իտի: Ա. յն. թապ Գայաճըգ քիլիսէսինտէ 100 տէն զիյատէ ազասը օլան պիր Կիրակի մէքթէպի սըն. ֆընըն մուվաֆֆագ պիր խօճասը հալինտէ

չալըլըր, մինպէրտէ չօպանըն դալպուպէ-
թինտէ միւֆիտ վազլար իրատ էտէր վէ յաւաւանլարտա արա սըրա սէօյլէր իտի: Հիւանի Մանսուրտա, Մալաթիատա, Մա-
րաշտա սէօյլէտի վէ չալըլտը: Զանն էտէրսին կէնճէրէ սէօյլէմէք իչիւն խալգ էտիլմիշ պիրիսի իտի: 5. Հագիգի պիր միլլէքփիէրվէր իսի: Մ. Թ. Գօլէճինտէ շակիրտ իքէն միլլէթփէրվէրիւք պիր սիյա-
սի ֆըրգայա իլթիհագ իլէ միւմքին տիր զաննըյլա Հնչակեան օլտու, վէ լաքին սանրա էօյլէ իսմէն միլլէթփէրվէրիլին մանասըզ պիր շէյ օլտուղունը անլալարագ օլ ֆըր-
գայը թէրք էյլէտի, վէ միլլէթփէրվէրիլի հագիգի թալիմ ու թէրպիյէնին թամի-
մինտէ վէ Մէլէքի թ ուլահըն թէրագգը-
սընտա կէօրմէյէ պաշլատը: Վէ զանն է-
տէրսին էհալիյէ տէմէք խթէտիյի պու իտի, «էյէր միլլէթինիգի սէվէր իսէնիզ մէքթէպլէրինիզ տիւզաթ էյլէյին, կէնճ-
լէրինիգի թալիմ էյլէյին, ֆագիր շակիր-
տանըն թալիմինէ էմէք վէ նագտ տիրիզ էթմէյին:» Վէ ֆիլվագը տա միւթէվէֆֆա էլտէն կէլտիյի տէրէճէտէ մէքթէպ իլէ-
րինտէ չալըլըր, ֆագիր թալէպինին թալի-
մի իչիւն փարա պուլմաղա ճէհտ էտէր վէ անլէր իչիւն հէր զահմէթէ գաթլանըր իտի: Ա. յն. թապ Գայաճըգ քիլիսէսինին մէք-
թէպինին ըէսի հալինտէ սօն պիր գաշ սէնէտէ ֆաալիյէթի պունա շահիտ տիր: Միւթէվէֆֆա խօճամըզ վէ սէվկիւլիւ ըէ-
ֆիգիմիզ իրիսթիյանըգ իլէ միլլէթ-
փէրվէրիլին աալագասընը տա էյի տէրք էյլէմիշ օլուպ, անը միւնասիպէթ օլտուգ-
ճա իզահա չալըլըլ. իտի: «Սիյրէթսիզ միլլէթփէրվէրիւք օլամագ,» էն չօգ իսթի-
թիմալ էթտիյի իպարէլէրտէն պիրիսի պու իտի:

Եագուպ էֆ. Տէր Գրիգորեանն վէ-
ֆաթըլլէ հէմչիւրէսի պիր սէվէն պիրատէր, գօլէճ պիր միւգթէտիր մուալլիմ, քիլիսէ պիր պէօյիւք առէմ վէ միլլէթ պիր հա-
գիգի վաթանփէրվէր զալիպ էյլէտի. հէման Ալահ տօսթլարընը, ազըզպասընը վէ իքի գաթ էօքսիւզ գալըլը հէմչիւրէսինի թէ-
սէլի էյլէսին:

Ի Տ Ա Մ Ճ Ե Չ Ա Ս Բ

ՄԵԼԱՆՑԹՈՆ Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ, ՍՄԵՐԻԳԱ

2.

«Ինքնիշխան ինքնիշխան մեյմանա կեթի-
րիր» Գեղարիք, մեկնուտ օլան պիր դա-
նունըն լաղվը օնա օլան ուսումի ինքնիշխանըն
րեֆիլէ օլապիրմիշ տիր։ Վէ նիչէ տէֆա
եէնի գալանին վէ ուսումլարըն պիր էհալի
արասընա տուխուլի իչիւն, էհալինին անը
գապուլ էթմէյէ միւսաիս պիր վազիյէթ-
տէ պուլունմասը լաղւմ տըր։ մէսէլա
Միտհաթ փաշա վէ րիւֆէգասը Թիւր-
քիա իչիւն պիր Գանունը էսասի թէ-
տարիք էյլէտիէր, լաքին Թիւրքիանըն
անը իսթիմալ վէ թաթպըգա հաղըր պիր
հալէ կէլէպիրմէսի իչիւն մէգքիւր Գանունը
էսասինին 30 սէնէ թօղլար ալթընտա կիզ-
լէնմէսի իճապ էյլէտի։ Հէր հանկը պիր
գանուն իչիւն տէ հալ պէօյլէ տիր, տիւն-
եա թէրազգը էթտիքճէ ինքնիշխան թէքէս-
սիւր էյլէյօր, ինքնիշխան թէքէսսիւր էթ-
տիքճէ մուամէլաթ վէ իւնսիյէթլէր թէ-
նէվիւ էյլէյօրլար, վէ պու թէնէվիւ
եէնի գանունլարըն վաղընը զարուրի գը-
լըյօր, վէ պաղէն տէ նիզամլարտան պա-
ղըսընա օլան ինքնիշխան տէֆ օլուպ անլէր
րէֆ էտիլիյօրլար։ Իտամ ճէզասընըն լաղ-
վը տախի պու գաիսէյէ թապի տիր։

Հիւքիւմէթ վէ գանունլարըն թէէսի-
սինտէ պաշ մագսէտ էհալինին րահաթը
տըր։ Թապի պիր ատէմ ագլի, րուհի եա
իւնսի զաաֆ նէթիճէսի օլարազ իրթի-
քիապ էյլէտիյի ճիւրմ իչիւն թէէտիպտէն
զիյատէ իչթիրաքա միւհթամ տըր, վէ
թէէտիպտէ տէ պաշ մագսէտ միւհթիմին
իսլահը տըր, լաքին պու ճիւմէ հագի-
գաթլար թէսլիմ օլունմագլէ պերապեր
պիզ զանն էտէրիզ քի, պիր ատէմ ագլը
սէլիմ վէ վուգուֆը թամմլէ իրթիքեապ
էյլէտիյի միւքէրէր ճինայէթլէ էհալիյէ
պիր պարը կիրան սլուշ, վէ եաշամազա
նալպըգ օլտուղունու պիլ ֆիլ կէսլէր-

միշ իսէ արթըգ օ ատէմին եաշամասընա
իսրար էթմէք պիր իլլէթ ի սարիյէնին է-
հալի արասընտա տաղըլմասընա չալըմագ
կիպի պիր ֆիլի տիր, վէ պու իսէ չիրքէթ ի
պէշէրիյէյէ գարշը էն պէօյլաք ինսաֆսըլըգ
տըր։

Իտամ ճէզասընըն լաղվընա տաիր ի-
րաէ էտիլէն պուրհանլարըն պիր գանունուն
լաղվընը թէպրիյէ էտէճէք գուվէթի
հաիզ օլուպ օլմատըգլարընը կէօրէլիմ։

1. Իտամ ճէզասըն ճանիյի թէվպէ Քուր-
սաքլիսան մահրում էսէր տէնիլիյօր։
Լաքին աճէպա՞ թէվպէ էտէճէք գալպէ
մալիք պիր քիմսէ իչիւն մուայյէն պիր
միւտտէթ ագապինտէ հալաթտան գաթ
օլունաճաղընը գաթի պիրմէսինուէն տահա
էյի պիր ֆուրաթ օլապիլի՞ր մի։

2. Էքսէրիյէ պու կիպի ֆուճի ճինա-
յէթլէրին ագլի, Քիզիլի, վէ րուհի զաւաժ
նէթիճէսի օլտուղու իստիտ օլունոյօր,
պունտա հապիգաթ վար արր։ Լօմպրօզօ
վէ Ֆերրէրօ կիպի մէշուր ճինաիյունուն
(criminologist) էֆքեարընճա ճանիլէրին
իւշտէ իքիսի ճանի օլարագ տօղմուշ եա-
խօտ պու կիպի զաաֆ նէթիճէինտէ ճի-
նայէթէ սէվգ օլունմըշ օլանլար տըր։ Լա-
քին պիզ պու պուրհանըն տա պէրրագ պիր
ֆիքը վէ թասմիմ թէսալվուրլէ իրթիքեապ
օլունմուշ պիր ֆիլիլ տէնինին րէֆինէ պիր
կէօնա ալագասընը կէօրմէյօրլը։ Էվվէթ,
պիր միւհթիմին իտամընա սագիգ թէֆ-
թիշ վէ թէհարրիյաթ իւզէրինէ գարար
վէրիլմէլի տիր, խասթախանէ վէ թիմար-
խանէլէր մահպէսխանէլէրէ րէֆագաթ էթ-
մէլի, հիւքիմտէ հէքիմին սէսի հաքիմինքի
իլէ պիրլէշմէլի։ Լաքին հէփ պու խուսուս-
լար մահքէմէ թէնսիգաթընա թէալլիւգ էյ-
լէյէն շէլլէր տիր քի՝ պիր ճէզանըն լաղ-
վընա էսպապը քեաֆիյէ օլամաղլար։

3. Պու հիւքիմին փիֆ ագլար իւզէ-
րինսէ իմրա էսիլիյի, վէ եախօտ պաղէն
հիւքիմին իքսսընսա եանլըշըգլար օլտու-

դու իթիւրազ էտիւիյօր, լաքին պիր գա-
նունն իսթիմալ վէ թաթպըզընտա օլան
իհմալ եա աճզ՝ օլ գանունն լիւզումսըզ
օլտուզունա տէլալէթ էտէմէզ: Թիւրքիա-
նըն Ապտիւլ Համիտ տէվրէ ի մուզալլա-
մընտա գանուն վէ նիզամ սէնէլէրլէ մին-
տէր ալթը էտիւտի իսէ պու չէյ տահա
զիյաստէ գանունն լիւզում վէ էհէմմիյէ-
թինի թէշտիտէ խըտմէթ էյլէտի: Ատիլ
գանունը խալիս ալթունա պէնզէր քի,
հէր նէ դատար տա չիրքեապ իչինտէ
գալսա գըլմէթլէրի էքսիւմէզ վէ փար-
լազըզլարը զայ օլմազ:

Քէզա, եանըլըզլար պիր գանունն
լազըլնա սէպէպի քեաֆի օլամազլար,
չիւնքի խաթա ինսանն մէվճուտիյէթինին
այըլմազ պիր չէրքի տիր: Իւքմի իտա-
մըն իւք թարիխի վազը Սլահ թարաֆըն-
տան օլտու (Թէք. 5. 6.) վէ Ալահ քէն-
տիսի խաթա իհթիմալընը պիլէրէք պու
գանունը վազ էյլէտի:

4. Իշպու ճէզանըն գաթլ ժիլիյիյէ
միւթէնսսըպ օլմասըղը իտտիա օլունու-
յօր: Լաքին հայաթը քէնտինինքի գատար
գըլմէթի օլան պիր գօնչուսունուն հա-
յաթընը, քէնտի էտնա հըրսընա գուրպան
էյլէյէն պիրինին օլ մուսամէլէսի պաշգա-
մէ՝ եօլտա մուգապէլէ օլունապիլի: Պիր
գափլանն գաֆէստէ հապսը անըն իրսս
էթմէսի մէլհուզ օլան զարարլարա էնճամ
վէրէմէզ, զիրա պիր եա տիկէր թարիգլէ
օլ գաֆէստէն չըզմասընն իհթիմալը վար
տըր: Պէօյլէ տէ, թապիաթը երթընը օլան
պիր ճանինին մահպէստէ թահտիտի անըն
ճինայաթընը թահտիտ էթմիշ օլմազ: Խու-
սուսա քի, միւէպպէտ քիւրէք հիւքմիւ-
նիւ՝ վէրիլէպիլէճէք էն պէօյիւք հիւքմ
տիր տէյու ֆարզ էտէճէք օլուրսազ, ա-
նընլէ մահքիւմ օլան պիր ճանինին մահպէստէ
նամէսուլ պիր հալտէ իրթիքեապ էտէճէյի
ճիւրմէր իչին նէ՝ եափըլաճագ, վէ մաալ-
Ալահ, էօյլէ պիրինին մահպէստէն ֆիրարը

վուգուինտէ, պիւարէ էհալինին կիրիֆթար
օլաճազը ֆիզիքի վէ ախլագի խասարա-
թըն մէսուլու քիւմ օլաճագ: Ճանի քէն-
տիսի օլամազ, չիւնքի օ զաթէն վէրիլէ-
պիլէճէք էն պէօյիւք հիւքմլէ մահքիւմ
տիր: Հիւքիւմէթ տէ օլամազ, չիւնքի պիր
գանունն ինֆազընա մէմուր պիր հէյէթի
միւմթազէյէ՝ օլ գանունուն իճրասընտա պիր
մէսուլիյէթ թէրէթթիւպ էթմէզ: Շու
հալտէ էհալի քէնտիսի քէնտի իչին մու-
ճիպի թէհիլէք օլան պիր թագըմ ճան-
վէրէք պէսլէմէք մէճպուրիյէթինտէ պու-
լունաճագ տըր:

ՌՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԽՐԻՍՏՈՒՅԱՆ ՀԱՅԱԹՐԱՆԱ ՏԱՐԻ
ԵԱՆԼԵԾ ՊԻՐ ԿԱՐԱՐ

[Պալլար խրիսթիան հայաթընը եաշամազը
արզու էտէրլէր իսէ տէ, պունն իճրասըն պաշ-
գա պիր վագթա թէէթիւր էտէրլէր: Պէօյլէրէ
վէք. Ա. Եղոյեան շու սուրէթլէ ճէվապ վէրիւր:
ԲԱՀՆԻԻՄԱ]

Պու նիյէթինիզի պիր այ, պիր հաֆթա,
պիր կիւն, հաթթա պիր տագիգէ թէէ-
թիւր էթմէք նա՞սըլ օլապիլի: «Խրիսթի-
յան հայաթը» պիր թէզեթինա՞թ մը տըր
քի, անը միւնասիպ սայտըղըմըզ վագթտա
իւզէրիմիգէ թագընալըմ: Օ՝ պիր կիրակի-
յէ մախսուս էլպիսէ՞ մի տիր քի, անը 6
կիւն սօնրա կիյէպիլէլիմ: Վաթանըմտա
իքէն՝ Ամէրիգատան հէնուզ ալտէթ էթ-
միշ օլան պիր կէնճ պանա՝ «Ամէրիգատա
պուլունտուզում 17 սէնէ զարֆընտա սալթ
3—4 տէֆա քիլիսէյէ կիթտիմ վէ աստէմ-
լէրտէն ասլա ութանմազ իտիմ: Օրատա
քիլիսէյէ կիթմէմէք չէրէֆսիզլէք կէթիւրէն
պիր չէյ տէյիլ տիր: Փագաթ պուրայա
կէլտիմ կէլէլի, տին ճիւպպէսինի կիյմէ-
լիյիմ տէյէ հիսս էտիյօրում, զիրա քիլի-
սէյէ կիթմէմէլիյիմ հէր քէսին տիգգա-
թընը ճէլպ էտիյօր,» տէտի:

«Տին ճիւպպէսի!! Եանի էօյլէ պիր

չէյ քի, ատէմ անը իսթէտի Վագթ պիր թարաֆա գոյապիլիր, վէ սօնրա միւնասիպ եա ֆաիտէյի սայտըղը զէման անը եինէ իւզէրինէ ալապիլիր: Պու՞ մը տըր «Խրիսթիան հայաթը: Էկէր էօյլէ օլսա իտի, պու իչի սալթ պիր գաչ այ տէյիլ, անճագ սաիր մէսէլէլէրի հալլ էթմէք, սաիր հիսապլարը թէսվիյէ էթմէք իչիւն նէ գատար Վագթ լազըմ իսէ, օ Վագթըն նիհայէթինէտէք թէէխիր օլունապիլիր: Հաթթա նիչէլէր անը քիւլլիյէն թէրք ու իհմալ էտէպիլիրլէր: Պալատէ զիբը էթտիյիմ կէնճ պէօյլէ եափտը, զիրա պէնիմ իլէ գօնուչտուգտան սօնրա, սալթ իքի տէֆա քիլիսէյէ կէլտի վէ արթըգ կէօրինմէտի:

Խրիսթիան հայաթընը եաշամագ նի՞չիւն պէօյլէ թէէխիր օլունապիլիր: Սատէճէ շու սէպէպտէն քի, օ հագիգսքէն հալաք տէյիլ տիր, օ՝ «Հայաթ պէն իմ» տէյէնին հայաթը տէյիլ տիր: Պէրհայաթ օլան հէր հանկը պիր մախլուգըն «Պէն պու կիւն տէյիլ տէ եարըն եաշամագա պաշայաճաղըմ» տէյէպիլմէտինի խայալ էտէպիլիւրմիյիզ: Յիսուս Գրիստոսուն քէֆարէթ էտէն էօլիւմիւ վասըթասըյլէ քէսպ օլունան, վէ անըն «Սօնսուզ հայաթընըն գուվլէթի» իլէ տօլմուշ օլան պիր հայաթ զապթ օլունամագ, թէէտիր օլունամագ:

Ստէմլէրին հալը հազըրտա մալիբ իզ, վէ անը միւսթագպէլտէ եաշայաճաղըղ զանն էթտիքլէրի հայաթ՝ հայաթ թէսմիյէ էտիլմէզ, ագալլի անը «Խրիսթիան հայաթը» թէսմիյէ էտէմէյիզ: Պու՞ խայալի պիր հայաթ, թապիրի ախէրլէ ախիթէ պիր հայաթ օլուպ թէճէտաիւտի գալպ օլմագսըղըն, թէվպէ վէ իման էթմէյէրէք Բուհ իւլ Գուտսա մալիբ օլմալարագ եաշանըլա պիլիր: Պու «գանտան» օլուպ, թէնին իրատէթի վէ «ինսան իրատէթի» իլէ թալիմ ու թէրպիյէ գուվլէթիլէ, վէ նէֆսէ աիտ ալա միւչէվիգ-

լէր իլէ էլտէ էտիլպ եաշանըլապիլիր: Լաքին «Խրիսթիան հայաթը» եանի թա իպթիտատէ Գայէնին՝ գան քէֆարէթի, թէվպէ վէ իման օլմագսըղ, գան վասըթասըյլէ օլան կիւնահ աֆլըղը օլմագսըղ եաշամագլըղը թէճըրպէ էթտիյի հայաթ տըր:

Տահա տիւն ագշամ պուրանըն մուալիմլէրինտէն պիրի սօֆրատա շակիրտլէրէ՝ «Շիմտի գայէնին նէսլի նէրէտէ տիր,» տէյէ սիւալ էթտի, վէ պիր էրմէնի «Գայէնին զիւրրիյէթի թուֆան իլէ մահվ օլտու» ճէվապընը վէրինճէ միւմաիլէյհ իքթիֆա էյլէտի: Փագաթ Ալմանճա սէօյլէմէյէ միւզթէտիր օլսա իտիմ պէն չէօյլէ տէյէճէք իտիմ: «Գայէնին զիւրրիյէթի պու կիւն րուի զէմինտէ հէր եէրտէ վէ չիմտիյէտէք հէր հանկը պիր զէմանտա օլտուղունտան չօգ զիյատէ օլարագ պուլունուր: Պէլի, չիմտի Գանսըղ օլարագ էլտէ էտիլէն (խայալի) «Խրիսթիան հայաթը»նը եաշամագա չալըշանլար փէք չօգ տըր: Աճէպա պու տախի Պօղոսուն «Թէն իրատէթինտէն օլան տին» թէսմիյէ էթտիյի, վէ պիլա չիւպհէ տահա միւսաիտ վագըթլարա թէէխիր էտիլէպիլէն հայաթ տէյիլ մի տիր:

Պու եագընտա ինճիլ խատէմէսի օլմագտան իսթինքեաֆ էթմիշ օլան պիր կէնճ պունտան 4 այ մուգատտէմ տէրունի պիր հիսսի գանաաթ իլէ պանա չէօյլէ սէօյլէտի: «Պիր միսիօնէր խաթուն պէնիմ քէֆարէթ հագգընտաքի պիր վագըմը իչիտինճէ անը մէտհ էտիպ՝ պու ճինս վագլար մէտէնիյէթի հազըրէ իլէ քէսպի զէրաֆէթ էյլէմիշ օլան գալպլէրտէ մագհարը հիւսնի գապուլ պուլաճագ, զիրա անլէր Գէֆարէթ թալիմինին գան թասավվուրու իլէ ալագատար իտիյինի գապուլ էտէմէզլէր:

Ախ, պէն պիր կէնճին Տեմաս միսիլու տիւնեայա սափտըղնա, «մէտէնիյէթ իլէ

քեսպի զերաֆէթ էթմիշ օլան գալպէր»ին «ախլագի հայաթը» եաշամագ իսթէտիք-լէրինէ վէ չօգլարըն ըուհանի հայաթը թէէխիր էաէպիտիքլէրինէ թէաճճիւպ էթմէմ, լաքին պու չէյլէրէ թէէսսիւֆ էտէր վէ հագիգաթ զայրէթի իլէ. եանարմ...:

Բէճա էտէրիմ, «Մէտէնիյէթի հազըրէ իլէ թէալի էթմիշ ֆիքրլէր»ին թասավուրաթընը վէ «անընլէ նազիքլէշմիշ» օլան գալպէրին հիսսիյաթընը պրագ, վէ Գիթապը մուգատտէսի, Ալլահըն չէհատէթ քիթապընը էլէ ալ վէ Ալլահըն խէլաս վէ թագտիս իշինտէ Գանա վէրտիյի էհէմմիյէթի նազարը տիգգաթա ալ: Պագ վէ խէլաս պուլմուշլարըն սօն վէ էպէտի թէրէննիւմիւ. «Ձէպհ օլունմուշ գուզու»նուն թէրէննիւմիւ,—գան թէրէննիւմիւ— տիր: Ահ, գանսըզ ինճիլ եօգ տըր: Ալլահըն ինայէթինին ինճիլի Գանլը-ինճիլ տիր: Վէ իշթէ, հագիգաթ ըուհունուն թէնվիրի վէ իման վասըթասը իլէ, Յիսուս Գրիստոսուն էօլիւմիւ իլէ էլտէ օլունան հայաթ թէէխիր էտիլէմէզ: Ձիրա պէս պու նուր իլէ տիր քի, «կիւնահ» հագիգաթէն կիւնահ, վէ ինսան սահիհէն կիւնահիւտ օլուր վէ խէլասընը էլտէ էտիպ անը եաշամա-տըգճա պիր տագիգէ պիլէ ըահաթ տուրամազ: Պու գանըլըն վէ մէսէլէյի պու նուրտա կէօրիւպ գապուլ էթմէքլիին տէր ագապ զահիր օլան նէթիճէսի թէվպէ, թապիի իման, հիւսնի ըիզա վէ հիսսի չիւքրան իլէ օլան թախսիսի նէֆա տիր: Միւսրիֆ օղուլ՝ քէնտի փէտէրինին ֆէտաքեար մուհապպէթի հագգընտա տիւլ չիւնմէյէ պտշլասըգտան սօնրա նէ՞ գատար կէճիքտի. օ փէտէրինին խանէսինէ ավտէթ էտիպ անա մագպուլ օլան պիր էօմր եաշամագլըղը նէ՞ գատար թէէխիր էթտի: Սէն, անըն քէնտի էօլիւմիւ իլէ սէնի խէլաս էթմիշ իտիյինի պիր տէֆա պիլտիքտէն սօնրա քէմալը թէվագու վէ հիւսնի ըիզա իլէ Անըն իրատէթինի իճրա

էթմէք էմրինտէ նէ՞ տէրէճէ թէէխիր էտէճէք իտին: Խա՛յր, պու հայաթը եաշամագ գարարը թէէխիր էտիլէմէզ: Անըն սալթ թօխումու պիլէ պիր ատէմին տէրունինէ կիրէրսէ, օ քիմսէ տէրհալ, «Պէն նէ՞ եափմալըյըմ քի խէլաս պուլալըմ», տէր վէ պիր ազ սօնրա պու թօխում ֆիլիլէնմէքլէ, օ «Եա՛ Բապպ, նէ՞ իսթէրսին քի եափալըմ», տէյէ նիտա էտէճէք տիր:

«Իշթէ չիմտի մագպուլ զէման, իշթէ չիմտի խէլաս կիւնիւ»: «Յիսուսա կէլ պու կիւն», իլահիսինի «Յիսուսա կէլ չիմտի», տէյերէք թէրէննիւմ էթսէք տահա միւնափպ օլուր:

Է՛յ պու պէնտի օգուլան տօսթում, սէնին ճանընըն խէլասընա տօղրու հիսա էթտիյիմ իշթիյագ իլէ սանա խապէր վէրիրիմ քի, պիր քիմսէ ըուհանի հայաթ եաշամագը թէէխիր էտէր իսէ, հագիգի սէպէպ չու տըր քի, հալա անտէ ըուհանի հայաթ եօգ տըր: Ալլահըն «Սալիհ իման իլէ եաշայաճագ տըր», քէլամընա տիգգաթ էյլէ:

«Սալիհ իման իլէ եաշայաճագ տըր»: 1. Ձաքէն սաշահու մաշիֆ օլան պիրիսի եաշայաճագ տըր: Ձօգ տէֆա «Խրիսթիյան հայաթը եաշամագ իշիւն նէ՞ եափալըմ», եախօտ «Գուլվէթլի վէ մէյվէ կէթիրէն պիր Խրիսթիյան օլմագ իշիւն նէ՞ եափալըմ տէյու սիւալ օլունմուշ տըր: Պու սիւալլարը իրատ էտէնլէրէ պիր թագըմ ֆաիտէլի գանունլար վէրմէք գապիլ տիր. զիրա պէն Խրիսթիյան հայաթընը փէրվէրտէ վէ թէշվիգ էթմէք լազըմ իտիյինէ ինանըրըմ: Փագաթ պու գանունլարըն քիմէ՞ ֆաիտէսի վար տըր: Եննիտէն տօղանլարա՞ մը, էօլիւ օլանլարա՞ մը:

Պիր քիմսէնին տօղմազտան եաշայաճագընը խայալ էտէ պիլի՞ր միյիլ: Փագաթ, էյվահ, քիլիսէ վէ մէքթէպլէրիմիզտէ չօգլարընա թէսատիւֆ էթմիշիմ քի, անլէր էլան խէլաս պուլմամը օլտուգլարը հալ-

տէ Խրիսթիան հայաթընը հաշամագ վէ գուվէթլի Խրիսթիանլար օլմագ իսթէրլէր իտի : Խ. Կ. Շիրքէթլէրինին բուհանի ճիհէթլէ մուվաֆֆագիյէթ սիզլիքլէրինին սէպէպի պուրատա տըր : Պունլար տէյիլ եալընը պու հայաթը եաշամագը թէէթիւր էտէպիլիլէր, հաթթա տահա աճըլըսը շու տըր քի, անը ասլա պաշլայամագլար :

Սալիհ իմանլէ եաշայաճագ մը տըր : Իմտի էվվէլա՝ Յիսուս Քրիստոսուն սալահը իլէ սալիհ օլմագ վէ պունուն իչին իսէ Ալլահ թարաֆընտան Բուհիլ Գուտսլէ եէնիտէն տօղմագ վէ ինսան թարաֆընտան ալի Բուհիլ թէվպէ էթմէք զալուրի տիր : Տէրհալ թէվպէ էվվէլ, եաշամագ անտէն սօնրա կէլիր :

2. «Սալիհ իման իլէ եաշայաճագ տըր», Ա. Զիրա հայաթըն թապիաթը եաշամագ, քէնտի քէնտինի էպէտի գըլմագ տըր : «էպէտի հայաթ» տէնիլէն վէ սալիհի եաշատաճագ օլան շէյ իլթէ պու իլահի հայաթ տըր : «վէ արթըգ պէն եաշամայօրում, անճագ Քրիստոս պէնտէ եաշայօր» Բ. Զիրա «Սալիհ» քէնտիտի տալի իթթիլը տէրունի իլէ, հիւսնի ըրզա վէ պէօլիք խահիլ իլէ, մութլագա, պիլա թէէթիւր վէ ալէտտէվամ, քէնտինտէ պունունան պու էպէտի հայաթը եաշամագ իսթէր : Օ «Խրիսթիան հայաթը»նը պիր գաշ ալ սօնրա եաշամագ իչին գարար վէրէմէլ : «Հէր վագթ օլտուղու կիպի, չիմտի տալի, էօմի վասըթասըլլէ օլտուն, էօլիւմ վասըթասըլլէ օլտուն, ճէսէտիմտէ Քրիստոսա թագիւմ էտիլէճէք տիր, զիրա պանա եաշամագ Քրիստոս տըր» Պու պէյանաթ՝ Բապպա խըտմէթ էթմէքլիյի վագթը ախէրէ թալիգ էլլէյէն գարարլարա նէ գատար միւպալին տիր :

3. Սալիհ իման իլէ եաշայաճագ տըր» Իման իլէ : Պիզ իման իլէ թէպրիյէ օլունուրուզ, իման իլէ թագտիս վէ իման իլէ

հըֆզ օլունուրուզ : Իման իլէ եիւրիւր վէ եաշարըլ : «Հէր շէյ» իման իլէ : Զօգլար խէլաս իչինի վէ «Խրիսթիան հայաթընը եաշամագը» թէէթիւր էտէրլէր, զիրա հազըրըգ կէօրմէք իչին վագթա միւհթաճ տըրլար զանն էտէրլէր : Պու ճինս պիր գարար վէք մագուլ օլուր իտի, էկէր «Սալիհ քէնտի շախսի թէսարիֆեսթը իլէ եաշայաճագ տըր», եազըլմըլ օլա իտի : Փագաթ պէօլլէ տէնիլմէմիշ տիր, վէ «Սալիհ իման իլէ եաշայաճագ տըր», քէլամը պագի օլտուգճա, Խրիսթիան հայաթընը եաշամագլըղը թէէթիւր էթմէք գարարը քիւլլիյէն նապէմահալ վէ զայրի մագուլ տըր : վէ ահ, պու նէ քէրէմ ու ինայէթ տիր պիզիւ իչին քի, «Ան իման էտէնէ հէր շէյ միւլքին տիր» Սէվկիլիլ խէլաս քեար վէ Բապպըմըլ սանա տու տէյօր, «Գօրգմա, անճագ իման էլլէ» :

Անըն գուհուրունա միւնթագըր

Ալմանիս

Ա. Զ. ԵՂՈՑԵԱՆ

ՄԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՄԻՍԻՍ ՆՈՒԱՅԹ

ԵԱԽՈՏ

ՇԱԲԱԹԱՊԱՀԼԱՐԸՆ ՓԵՅԴԱՄՊԵՐԻ

ՊԱՏ. 4. ԽՍԹԱՆՊՈԼԼՈՒԵԱՆ

6.

Լաքին նիհայէթ տօղրու թէֆտիրի պուլտուլար : Դան. 8 : 14տէ «Պատէհու մագտիս թաթհի օլունաճագ», սէօղիւնտէքի մագտիս քէլիմէսի էվվէլճէ Մր. Միլըր վէ Կապսակալար թարաֆընտան զէմինի կէօսթէրիր տէյու գապուլ օլունուր : վէ պու մագտիս, եանի զէմին, 2,300 կիւնիւն, եանի 1844իւն խիթամընտա աթէլ իլէ թաթհի օլունարագ ազիլլէր իչին միւնասիպ պիր մէսքէն մագամընտա հազըրլանաճագ, վէ օ զէմանտա Քրիստոս զէմինէ նազիլ օլաճագ տըր : Լաքին մալիւմ օլտուղու իւզըրէ, պու հիսապ տօղրու չըգմատըր : Ուզուն միւթալէա նէթիճէսինտէ անլատըլար քի, պու ալէթտէքի «մագտիս» զէմինի տէյիլ, անճագ սէմատա պունունան պիր պինայը կէօսթէրիր : Պու պինա իսէ Մուվսէսին չէօլտէ պինա էթտիլի չատըրըն թամմ

այնի տիր: Տէյիլ մի քի, Մովսէս տաղտա իքէն Ալլահ անա տէտի: «... Սանա հէփ կէօսթէր-մէքտէ օլտուղու մէճհ իւզրէ ետիասըն»: Պու կէօսթէրիլէն սէմատաքի մագտիսին նիւմունէսի իտի: Բեհհին զէմինի մագտիսին պիրիննի միւ-քէնինտէ հէր կիւն քէֆարէթ ալինինի ինրա է-տէր, վէ սէնէտէ անճագ պիր կիւն մագտիսին իքիննի մէսքէնինէ, եանի, գուտս իւլ տգտաուս կիրիպ մագտիսի սէնէ զարֆընտա իգրար օլու-նան կիւնաչարըն լէքէսինտէն գան իլէ թաթհիր էտէր իտի: Բրիստոս տախի պիզիմ քեհհինիմիզ մագամընտա քէնտի ուրուճունտան թա 1,844է գատար, զէմինի մագտիսին տալ նիւմունէսի օլան Թէմալի մագտիսին պիրիննի մէսքէնինտէ քէն-տի գանը վէ մուգատտէսլէրին խալիս տուալ-րընըն խօշ րահիասըյա կիւնաչեարար իչիւն չեֆաաթ ինրա էթմէքտէ իտի: Ահա ը աթիգտէ գաւմըն կիւնահը՝ իման վասըթասըյա կիւնահ իչիւն թագտիս օլունան գուրպանընա վէ օրա-տան տա, գուրպանըն գանը վասըթասըյա զէ-մինի մագտիսէ կէչէր իտի: Ահա ը ճէտիտտէ տախի պի ալինի, թէվպէքեարըն կիւնաչարը իման իլէ Բրիստոսըն իւզէրինէ գօնուլուր, վէ իման վասըթասըյա օրատան տա սէմալի մագ-տիսէ կէչէր: Անճագ քի, զէմինտէ կիւնահըն գուրպան իւզէրինտէն զէմինի մագտիսէ ինթի-գալը անճագ պիր թէչպիհ իքէն, Բրիստոստան սէմալի մագտիսէ ինթիգալը պիր էմր ի վագը տըր: Իմտի զէմինի մագտիսին թաթհիր օրայա թօփլանմը տըր տէյու ֆարզ օլունան կիւնահ-լարըն՝ սէնէվի գուրպանըն գանը վասըթասըյա սիլինիպ թաթհիր էտիլմէսի օլտուղու կիպի, սէ-մալի մագտիսին թաթհիր տախի 1,844է գա-տար օրայա գայտ օլունմուշ օլան կիւնաչարըն սիլինմէսի տիր: Լաքին պալատէ «գայտ» քէլի-մէսիլէ իմա էտիլտիլի վէճհլէ, սէմալի մագ-տիստէ հիր քէսին իսմի վէ ամալը մուգայէտ պուլունտուղունտան, էտիլէճէք իլք շէյ թաթ-հիր էտիլէճէք կիւնաչարըն թաթհիր էտիլէմէյէ-ճէք կիւնաչարտան թէֆրիգ էթմէք իւզրէ մէգ-քիւր գայտարըն թէֆրիլ վէ հագիգաթէն թէվ-պէ վէ Բրիստոսա իման էտէնլէրին ֆիլիլէրինի օլ պիրլէրինտէն թէֆրիգ էթմէք տիր: Իմտի պունտան տա անլաչըրը քի, սէմալի մագտիսին թաթհիրինտէ իքի ունուր վար, քեֆրիլ վէ հիլիմ: Պու կէչմիլ ասրար զարֆընտա թէվպէ վէ իման իլէ աֆվըղա նալի օլանլար հալա թէվ-պէ էթմէյիպ կիւնահըն հիւքմիւ ալթընտա պու-լունանլարտան թէֆրիգ էտիլիպ, պիրի էպէտի

սէլամէթէ տախիլ օլմագ իւզրէ թէպրիյէ էտիլ-մէքտէ, օլ պիրլէր իսէ էպէտէն հէլաք օլանագ-լարըն սընֆընա գօնուլմագտա, եանի հէլաքա հիւքմ օլունմագտա տըրլար: Իչթէ 1844տէն պէրու Բրիստոս սէմալի մագտիստէ պու նէվ պիր թաթհիր իչիլլէ մէչղուլ օլմագտա տըր:

Պունըն իքիննի կէլիլ թալիմինէ ալագասը նէ տիր: Վագտա անըն զուհուրունըն վագթընը գաթիլէն, կիւն վէ սաաթ իլէ կէօսթէրէմէլգ իսէք տէ, պու թաթհիր իչինին պունտան իւշ րուպ ասը գատար էվվէլ պաչլամըլ օլմասը կէօս-թէրիլ քի, սօնուլուր հագըն տըր: Զիրա պու թաթհիր, եանի ֆասըգլարըն սալիլէրտէն թէֆ-րիգի վէ հիւքմիւ մէսէլէսի չօգ տէվամ էտէճէք պիր իչ տէյիլ տիր: Հէր քէսէ ամալընա կէօրէ միւքեաֆաթ հա միւնագաթ էթմէք իւզրէ հէր քէսին հիւքմիւնիւ պիթիլիլ օլարագ հագընտա զուհուր էտէճէք տիր:

Շու հալտէ մագտիս թալիմինին մէսէլէյէ նէ շէլլ վէրտիլինի կէօրէպիլիլիլ: Բրիստոսըն եա-գընտա զուհուր էտէճէլի եինէ պիր մէսէլէ տիր: Անճագ քի, պուրատա րագաւլարըն գաթի վէ մուլայէն հուտուտունտան գուրթուլուպ տէ-յօրլար: «Սաաթ վէ կիւնիւնիւ պիլմէյիլգ լա-քին հագըն տըր:» Թապիի անըն զուհուրունըն հագըն օլտուղունա ալլալէթ էտէն պաչլա ա-լալմէթլէր տախի կէօսթէրիլիլ:

1844տէն պիր ազ սօնրա, Հէլէն վէ քէն-տիսինէ հէմէֆքեար օլան տիկէր տէօրթ գա-տընլար պիր խանէ տէրունինտէ տուա էթմէք-տէ իքէն, Ալլահըն րուհու Հէլէնի զիյարէթ է-տիլպ անը զէմինտէն հագարը տօղլու գալտըր-մաղա պաչլատը: Պիր ազ սօնրա օ սէմալի Նէ-րուսաղէմէ վասըլ օլտը: Սրատա պուլունան նատիտէ մէնզարէլէրի սէյր էթտի. Եօլտա Գա-լսալիանլարըն ալալընը սէմայա տօղու կիթմէք-տէ կէօրտիւ, պուլար սալրտա 144,000 օլուպ ալընլարը Ալլահըն վէ եէնի Երուսաղէմին իսմի, վէ Բրիստոսըն եէնի իսմինի հալի պեր փարագ երլտըլ իլէ միւհրլէնմիլ իտի: Պու ալալըն է-նիւնտէ շէյթան վէ անըն թապիլէրի մաղլուպ օլուպ տիւշտիլէր: Պու միւնթէխապար իսէ պիզգաթ Բրիստոս թարաֆընտան թաճլանտը-լար: Մէլէլէլիլ իլէ իհաթա օլունտուլար: Օրա-տա անլէրէ պու տիւնեատա տիւշար օլանագ-լարըն էլէմ վէ թէճրիպէլէր կէօսթէրիլտի: Լաքին նալի օլանագլարըն ճէլալ պու թէճրիպէլէրէ գը-յասէն օ գատար ալա իտի քի՝ պիրտէն ալ-թուն թանպուրլարընը չալարագ Ալէլուհա տէ-յու նիտա էթտիլէր, վէ օ զէման սէմա եանգօ վէրտի: Պու Հէլէնին կէօրտիլիւ իլք «վահի»

իտի: Ազ վազթ զարֆընտա պու վահի Փորթ-
լէնտտէ պուլունան միւմինյէրէ իլան օլունտը.
վէ հէր քէս անըն Ալահտան իտիլինէ գանաաթ
կէթիրտիլէր:

Ի քինճի պիր «վահի» տէ Հէլէն քէլամը խա-
րիճտէքիլէրէ տէ վազ էթմէյէ տալէթ օլունտը:
Ճէսէտինին զաաֆը, սինսինին քիւչիւ-քիւյի վէ
սաթրէ կիւճիւքէր սնը թէրէտտիւտտէ պրազ-
տը իսէ տէ, նիհայէթ Ալլահն սէսինէ իթաաթ.
լէ Փորթլէնտտէն 30 միլ ուզազտա պուլունան
Փօլէնտէ կիթմէյէ գտար վէրտի: Օրատա պիր
գաչ հաթթա վազ էտինճէ սէսի քէսիլտի: Լա.
քին աճայիպ տիր քի, քէնտի փէյլամընը իլան
էտիպ պիթիրի պիթիրմէզ սէսի քէսիլտի, վէ
հէնի պիր միւսթէմիլունա անը իլան էթմէք
սըրաաընտա թէքրարէն աչըլըր իտի: Պու աչըզ-
ճա կէօսթէրտի քի՝ Հէլէն Ալլահն էլինտէ իս-
թիմայ օլունմագտա տըր: Մէյն էլայէթինին
չարգ թարաֆլարընը տա զիյարէթ էտիպ, օրա-
տա աչնի իշտէ չալըյան միւսթագպէլ զէվճի
Ճէյմա Հուայթա թէսատիւֆ էլլէտի: Իշ մու
վաֆֆագիլէթլէ իլէրի կիտիյօր իտի: Պու սըրա-
տա վալիտէսինտէն ալտըլը պիր մէքթուպտա
տէրնայ էվէ տէճնիսի իիթար էսիլիյօր իտի:
Ձիրա քէնտի հազգընտա պիր թաղըմ եանլը
թէվաթուրլար իշիտիլիյօր իտի: Պու անըն ի
չիւն աղըր պիր թէճրիպէ իտի: Օ գատար մէ-
րագ էթտի, քի օ կիւնիւն ազչամ մէճի-
սինտէ աղընը աչար հալը գալմատը: Լաքին
տէրին ըէճա վէ սոււալարը նէթիճէսի օլարագ
Բապպըն լուհու անը զիյարէթ էլլէտի, վէ օ
մէլէքլէր իլէ իհաթա օլունտը, վէ չէհատէթ
էթմէյէ պաչլատը: Միւպարէք պիր կէճէ կէչտի:
Լաքին հազգընտա իշիտիլէն պու եանլը թէ-
վաթուրլար, պաղը միւսթէսարպարըն աչըգտան
անա գարչը խուսու.մէթլէրի, անըն իւզէրինէ օ
գատար աղըր պատըր քի, թէչիլքէլի պիր սու-
րէթտէ խասթալանտը: Լաքին չօգ տէֆա իմ-
տաաընա եէթիւմիշ օլան միւմինյէրին սոււալա-
րըլա թէքրար իֆագաթ պուլտու, վէ քէն
տիսի Ալլահն իշճիսի իտիլինէ պիր գաթ տահա
իզնա օլունտը:

Պու վագթտա իտի քի՝ պիր ըիւյատա անա
պին սէնէլիք էյամին խիթամընտա վուգու պու
լաճագ վագըրպար կէօսթէրիլտի: Ձէմին եէնի
լէնմիշ օլարագ անա իզհար օլունտու: Եէնի օր-
մանլար, ըրմագլար, մէնգարէլէր արասընտա
կէզիպ տօլաչտը: Եալընը 144,000 քիչինին կի-
րէպիլէճէլի հէյքէլի կէօրտի: Վէ իսթէմէյէ-
րէք էսքի զէմինէ կէթիրիլտի:

ԲՈՒՄԱԹԻԶՄԱ ՎԷ ՇԻՖԱՍԸ

Բուժամթիզմայը արընըն սօգմաը իլէ թէ-
տավի էթմէք միւմին օլտուղունա տաիր Բահ-
նիւմանըն ՅՅինճի նուսխէսինտէ պիր Փըզրէ
վար իտի: Բուժամթիզմատան միւթէէզլի օլան
պիր գաթ՝ պուլունն սուրէթ ի թաթպիգինէ տաիր
պիզտէն իզահաթ թալէպ էթմիշ տիր: Եագընտա
էլիմիզէ կէչմիշ օլան թիթ-Պիթզ նամ ինկիլիզճէ
զազէթա պու խուսուստա պաղը իզահաթ վէր-
միշ օլուպ, աթիտէքինի անտէն իգթիպաա է-
տէրիլ:

Արընըն սօգմաը իլէ Բուժամթիզմանըն չի-
ֆահապ օլտուղունու իշիտէնյէրտէն պաղըրար
իթիմալէն պուլուն կիւլիւնճ պիր չէյ եա տա
պիր չագա զանն էտէճէք տիրլէր: Հալ չու քի
պու սայէտէ հէր կիւն փէք չօգ քիմսէլէր լու-
մաթիզմատան եագալը գուրթարմագտա օլու-
յօրլար: Հօլպէրն չէ՛րինտէ (Ինկիլթէրա) Մր.
Պըրօնըն արը չիֆախանէսինտէ 30 գօղան վէ
թագրիպէն 2 միլիօն արը պուլունուպ, բուժա-
թիզմայա միւպթէլա օլան փէք չօգ քիմսէլէր
չիֆահապ օլմուշ իտիլլէրինի իթիրաֆ էթմէքտէ
տիրլէր: Արը թէտավիսինին սուրէթ ի թաթպըզը
չու սուրէթլէ թարիֆ էտիլմիշ տիր: Եարըմ
փարմագ էնինտէ պիր թախթա ալըպ, պիր ու-
ճունա պալ եա փէքմէզ կիպի եափըչգան պիր
մատաւ սիւր, պու ուճունու արընըն սըրթընա
էօլլէ պաա քի, գանատլարը անա եափըչսըն:
Սօնրա արըլը վիւճուտտէ իսթէնիլէն եէրէ պաա
վէ սանճըսըն: Արըլը գալտըր վէ պիր տագիգէ
սօնրա, եանի սանճըյան եէրին աղըրը կէչինճէ
ինէլի օրտան չէք: Մէզքիւր պէնտտէ պաղը
խասթալարըն պու եօլաա չիֆա պուլտուգլարընա
տաիր իֆատէլէրի եագըլմըշ օլուպ, պու նէթի-
ճէյէ պիր ֆէննի թէֆսիր մագամընտա չու չէյ
զիքը օլունմուշ տըր քի, բուժամթիզմատա գանը
զէհրլէյէն չէյ ուրիֆ հաֆս օլտուղու հալտէ, ա-
րընըն զէհրի օլան Փօրմիֆ հաֆս պուլնա փանզէհր
օլմագտա իմիշ: Վէ ճէսէտտէ ուրիֆ հաֆս պու-
լունտուգճա Փօրմիֆ հաֆս եանի արընըն զէհրի
զիյան էթմէզ իմիշ: Պու սէպէպտէն արըյա սօգ-
տուրուլան մահալ չիչինճէյէտէք ամէլիյաթտա
տէվամ էտիյօրլար: Պու ուսուլու գուլլանան-
լարտան պիրիսի պիր կիւնտէ 50 տէֆա սանճը-
տարագ չիֆա պուլմուշ, պիր պաչգապը տա
5 կիւնտէ 165 տէֆա սանճարըմըշ տըր: Էլպէթ
պու ուսուլուն մուվաֆֆագ օլուպ օլմայաճա-
ղընա տաիր պիզ չախսէն պիր չէյ պիլմէյիլ:
Պու եագըրըլարըմըզը պալատա տէտիլիմիլ կիպի
թիթ-Պիթզ զազէթաընտան ալմըլըզ:

ՑԷՎԷՆԻՆ ԻՇԹԻՐՅԱՍԸ

Իխթիյար վէ միւթէգախտ պիր զապիթ թա-
նըրըմ: Խօշ սէօհպէթ տիր, էյի թապիաթը տըր:
Արա սըրա էսքի մէնագըպի ասքէրիսինի անյա-
տըր, Բուս մուհարէպէսինտէն տէմ վուրուր:
Պէն տէ քէնտիսինի տինյէմէյի փէք սէվէրիմ:
Տիւն հինէ գիյարէթինէ կիթտիմ. էվվէլէր կիպի
չէն տէյիլ, մէյուս իտի: Խաթըրընը սօրտոււմ:
Պիր ազ նէչէսիգ պիր սուրէթտէ պաչընը սալ
լատը վէ «Համտ օյսուն էյի իմ», տէտի: Պիր
ազ տիւչիւնտիւ, սօն վէգալիտէն միւթէէսսիր
օյսունըն պէյլի իտի: Պիր տագիգէ սիւքիւթ-
տէն սօնրա, «Վագաա Բուս տա Իսթանպօլա
գատար կէլտի ամմա, պէօյլէ օն պէչ կիւնտէ
տէյիլ...» տէտի: Կէօզլէրինտէն իքի տամլա
հաշ ագըթտը, թէէսիրինի թատիլ էթմէք իչիւն,
պէն «Ինչալլահ մուվաֆֆագ օյուրուղ, տիւչ-
մէյլէրիմիգի փէրիչան էտէրիգ: Պէն տահա իւ-
միտիմի քէսմէտիմ», տէտիմ: «Ալլահտան իւ-
միտ քէսիլմէզ, լաքին չու Պուղարլարա մազ-
լուպ օյուրսագ պէն արթըգ հաշամմա: Մէչնուր
հիքեայէյի պիլիրսին, տէյիլ մի», տէյու ճէվապ
վէրտի: «Խայր» տէտիմ: Էօյլէ իսէ անլատա
յըմ, «Պիր կիւն տէվէնին պիրի խասթալանմըչ,
տօգթօր կէթիրմիլէր, թէտալիսինէ զայրէթ
էթմիլէր, ֆագաթ հէր նէ հափմըչլարսա թէէ-
սիր էթմէմիչ. սօն հալընա կէլմիչ: Պու սըրաւտա
սահիպի հանընա օթուրարագ, հագգընը հալալ
էթմէսինի ըէնա էթմիչ: Պու ըէնայա մուգապիլ
տէվէ աէմիչ քի, «Պէնի արգամտա հիւքիւմ
իլէ եօգուչ սիւրտիւն, պու փէք զահմէթլի պիր
չէյ օյմագլա պէրապէր, հագգըմը հալալ էթտիմ,
հինէ հիւքիւ օլարագ եօգուչա սիւրտիւն, պու
հագգըմը տա հալալ էթտիմ: Աճ պրագտըն,
սուսուգ պրագտըն, պուսլարը հէփ հալալ էթ-
տիմ: Լաքին չու հիչ մէզիլէթի օյմայան էչէյի
էօնիւմէ գաթըպ պէնի օնա չէքտիրտիլին հօգ
մը, իչթէ օնու աոյա հալալ էթմէմ»:

Լարեպիլ զագէթասընտա օգունտուղունա
կէօրէ, Ֆրանսէսքօ տը Պէրնօքչի նամ պիր Ի-
թալիան կէնճ ալիմ Մարքօնի ուսուլունտա ու
գաղա թասվիրլէրի նագլ էթմէք իչիւն պիր
թարիգ քէչֆ էտիպ պու մագսէտլէ տէ պիր ա
լէթ հափմըչ տըր: Միւմալիէյի չիմտիյէ գատար
իճրա էթմիչ իտիլի ֆէննի թէնրիպէլէր իլէ ըէսմ
վէ հագըրարընը ասլարընա միւթապըգ պիր
թարգտա ուզաղա նագլ էթմէյէ մուվաֆֆագ
օյմուչ տըր:

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ԽԱՐԻՃԻ

Ֆրանսա իլէ Իսփանիա արասընտա Մարօք
մէսէլէսինէ տաիր պիր իթիլաֆ հասըլ օյմուչ օ-
լուպ մէզքիւր տէվլէթլէր միյանընտա պախս ի
իխթիլաֆ օյան մէսէլէլէր հալ ու թէսվիլէ էտիլ-
միչ տիր: Եէօյլէ քի Ֆրանսա, Իսփանիանըն
կէօմրիւք իչէրինէ միւտախէլէ էթմէյէ-
ճէք, վէ Իսփանիա իսէ, հուտուտ մէսէլէլէ
րինտէ վէ շմէնտըֆէր ինչասընտա Ֆրան-
սայա միւսաաւտէլի պուլունաճագ տըր: — Փօր-
թուկէզ հիւքիւմէթի սէրայը շահանէտէ պու-
լունուպ, գրալ Մանուէլ վէ գրալիչայա ախտ
օլան մէֆրուչաթ, միւնէվէրաթ վէ ասարը
սէնաիլէնին Լօնտրաւտա մուգիմ միւչարիլէյի
գրալ վէ գրալիչայա տէրհալ իստէ էտիլմէսինի
գարարկիր էթմիչ տիր: — Իրան պաչ վէքիլի
Սամաւա-էս-Սալթանա Յինիվտէ մուգիմ Սաւտ
-էտ-Տէվլէյէ պիր թէլէգրաֆ քէչիտէ էտիպ,
Իրանա ալտէթ էյլէտիլի հալտէ անա հիւքսէք
պիր մէմուրիլէթ թէվտի օյունաճագընը պէյան
էթմիչ տիր: — Պապը Ալի Իրան հիւքիւմէ-
թինէ թէպիղաթտա պուլունուպ, հուտուտ
միւնազաաթընը հիւսն ի սուրէթլէ հալ ու թէս-
վիլէյէ հագըր իտիլինի վէ աթիտէքի շարթլար
իլէ Ալիրպայիճանըն զարպի իւլքեասընտա վագը
ասաքիրինի կէրի չաղըրաճալընը վատ էյլէմիչ
տիր: չէօյլէ քի, 1. Մէզքիւր հէվալիտէ պու-
լունան էհալիլէ աֆվը ումուճի իլանը, 2. Ա-
սաքիր ի Օսմանիլէնին հէրինի սաիր պիր էննէպի
տէվլէթին ասաքիրի իչլալ էթմէյէճէք, 3. Մէզ-
քիւր իւլքեատա պուլունան անասըրը Օսմա-
նիլէնին ճան վէ մալարը Իրան հիւքիւմէթինին
թանթը մուհաֆազասընտա օլաճագ տըր: Նօյի
— Ֆրանկ Փրեպէ զագէթասընտա օգունտուղունա
կէօրէ, տիւվէլի մուազգամա թարաֆընտան
Պալգանլար մէսալիլին տաիր իճրա էտիլէճէք
թէվասսութ հագգընտա Ֆրանսանըն էֆքեար վէ
թէքիլիֆի պէր վէճհ ի աթի տիր: Տիւվէլի մուազ-
գամասան քեաֆֆէսի, Պալգան տաիրէ ի հիւ-
քիւմէթլէրինին թէվէսսիլինէ ըաղի օլաճագլար
վէ պու խուսուսաթա տաիր մէզքիւր տիւվէլի
մուազգամա քէնտի թարաֆլարընտան թալէպ-
լէրտէ պուլունմայաճագլար տըր: — Իրալիա իլէ
Ֆրանսա արասընտա մէվլուը միւպահէսէ օլան
պաղը մէսէլէլէր հիւսն ի սուրէթլէ թէսվիլէ էտիլ-
միչ տիր: Եէօյլէ քի, Ֆրանսա Իթալիանըն Թա-

րապուլու Ղարապ իւզերինտէ օլան հաքիմիյէ թինի թանըյաճագ, Իթալիա տախի՝ քէնտինին Մարօքտա մալիք օլտուղու պազը իմթիլազարտան քէֆի եէտ էլլէյէճէք տիր: — Մ. Ամէրիգա ճիւղաւորիյէթինին բէիս վէքիլի Մր. Շէրման վէֆաթ էլլէմիշ տիր: — Բուժմանիա պու մուհարէպէտէ պիթարարաֆ պուլունմուշ իսէ տէ, սօն վազթլարտա սէֆէրպէրլիյէ տօղրու մէյլ կէօթէրմէսի նազարը տիգգաթ ճէլպ էլլէմիշ տիր: Հաթթա սօն պիր իսապէրէ կէօրէ, քէնտինէ թավիզաթը արգիյէ վէրիլմէտիյի թազտիրտէ, պու կիւնէ գատար մուհաֆազա էթտիյի սիւքիւնիւ տահա զիյատէ մուհաֆազա էտէմէյէճէյինի պէյան էթմիշ տիր: — Մէքսիգօ շէրինտէն խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, ձէնէրալ Տիազ վէ տիկէր իքի բէֆիգէրի տիւլանը հարապ թարաֆընտան իսամա հիւքմ օլունմուշ իսէյէր տէ, մահքէմէի ալիյէ, տիւլանը հարպըն անլէրի հիւքմէ ապա սէլաշիյէթտար օլմատըղընը թաստըգ էթմէմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երուսաղէմ Փաթրիգի ինթիսապը մէսէլէսինէ տաիր պիր բիփօթթ թանզիւմ էտէճէք օլան հէյէթ ի իտարէ մէղքիւր մէսէլէյի արիզ ու աւիգ միւթալէա էթմէք մագսէտի իյէ պիր հաֆթա տահա միւհլէթ թալէպ էլլէմիշ օլտուղունտան Փաթրիգ Ս. հաղթէթլէրի Ազգային Ժողովուն իճթիմանըն պու հաֆթա թէլէսիւրինի միւնասիպ սալմըտըր, — Էջմիածին Կաթողիկոսու հաղթէթլէրի պազը մէսէլէլէրի թէսվիյէ էթմէյէ չալըմագ մագսէտիյէ Մեսրոպ Նպիսկ. Տէր Մովսէսեանը Ս. Փէթրոսպուրկա կէօնտէրմիշ տիր: — Էջմիածինտէ վազը Գեորգեան ձեւարանըն սէնէի տէվրիյէսի միւնասիպէթլիյէ թէտարիք էտիլմիշ օլան պիր պէյաննամէտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ մէղքիւր ձեւարանտա 1911–1912 սէնէսինտէ 168 թալէպէ պուլունուպ, պուլարըն 13 իւրանտան վէ 26սը թիւքթիտան, պագիսի իսէ Գաֆգասիտան տըրլար: Պուլարտան 123 ատէտի լէյլի թալէպէ տիր: — Մէզահլապ միւտիրի Պէհա պէյ՝ Շահէ Վարդապետին միւրաճէաթը վէ Ատանա վալիսինին տէ թալէպի իւզերինէ Հասան Պէյլի քիլիսէսինին գատիւմ մահալընտա ինչա էտիլմէսինէ տաիր թալիմաթ վէրմիշ տիր: — Մէյտանը հարապտան շէրիմիզէ կէթիլիմէքտէ օլան մէճրուլար արասընտա ճէման 20–22 էրմէնի աքթիլէր պուլունմագտա օլուպ, անլէր ֆարգըլ խասթախանէլէրտէ թէ-

տավի էտիլմէքտէ տիրլէր: Մուհարէպէ մէյտանընտա 20 25 էրմէնի զապիթլէր պուլունմագտա իմիշ:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Մ. Թ. գօլէճի մուալլիմէրինտէն Փրօֆ. Ն. Պալեօգեան պիր գաշ այ թաթիլ էթմէք իյիւն գօլէճտէ թէտրիսաթը թէրք էլլէմիշ տիր: Փրօֆ. ձէսէ Մաթօսեան Րահսթըզըղը սէպէպինտէն պիր գաշ կիւն գօլէճէ տէլամ էտէմէմիշ տիր: Մէղքիւր գօլէճին Անթապտա վազը մէզունան հէյէթի պիր իճթիմա ագտ էթմիշ օլուպ անտէ «Գօլէճ» մէզունանտան նէ՞ թալէպ էտէր, վէ մէզունան գօլէճտէն նէ՞ թալէպ էտէր,» մատտէլէրի հազընտա նութլար իրատ էտիլմիշ տիր: Մէղքիւր հէյէթ պիւթիւն գըշ զարֆընտա այտա պիր տէֆա ագտը իճթիմա վէ իճրաի միւղաքէրաթ էթմէյէ զարապ վէրմիշ տիր: — Թալաստա վազը գըզլար մէքթէպի ալիսինտէ 71 վէ օղանլար մէքթէպի ալիսինտէ 77 լէյլի թալէպէ պուլունուպ, պու իսէ կէշմիշ սէնէլէրինքինէ նիսպէթլէ էն եիւքսէք Րազամ տըր: — Գայսէրիյէ քիլիսէսի Թալաս միսիօնէրլէրինտէն Սիւ Օրվիսի քէնտիլէրին գըզլար մէքթէպինէ լիյատէթէ տավէթ էթմիշ տիրլէր: — Բահնիւնանն 39ընը նուսիսինտէ՝ Կիլիկիա իթթիհատընըն սէնէվի իճթիմաը հազընտա միւն. տէրիճ պէնտին իլք սաթըրընտա պիր Րազամ սէվի գաշմըշ օլմաղլէ անը թասնի հէտէրիգ շէօյլէ քի, մէղքիւր թէճէմիւ Կիլիկիա իթթիհատընըն «42նճի» տէյիլ, անճագ «40ընը» թէճէմիւիւ տիր: — Պու սէնէ Մէրգիֆուն օղլանլար գօլէճինտէ մէվնուտ թալէպէնին միգտարը 375 օլուպ, պու՝ գօլէճին թարիխինտէ էն եիւքսէք Րազամ վէ կէշէն սէնէքինտէն 100 ատէտ ֆազլա տըր: Եաթագ օտալարը քիֆայէթ էթմէտիյի սէպէպտէն եէնի օտալար թէրթիպինէ լիւզում հասըլ օլմուշ տըր: — Ոսարփութտա վազը գըզլարա մախսուս Ամէրիգան գօլէճինտէ 349 թալէպէ պուլունույօր իմիշ:

ՏԱԽԻԼԻ

Մուհարէպէ. — Եռնանիսքան զըրիլըլարը կէշէն ձիւմա կիւնիւ Սէլանիք իմանընա կիրիպ օրատա տէմիր աթմըշ օլան Ֆեքիի Պիւլէն նամ Օսմանլը զըրիլըսընը թօփա թութարագ անը զարգ էլլէմիշ տիր: Սէֆինէնին իմամը իյէ 6 նէֆէր մաղրուգէն վէֆաթ էթմիշ տիրլէր: Տիւշմէն սէֆինէլէրինտէն աթլան թօրփիլէրտէն

պիրի, գուլէնին ճիւղարնտա, տօնանմա ի Օսմանիին քէօմիւր տէփօղիթօսունա խապէթ էտէրէք անը խարապ էթմիշ տիր: — Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա՝ Սէլանիք սուլարնա պիր գաչ զըրիւր կէօնտէրմիշէր տիր: — Եռնան տօնանմասը Թասօս վէ Սամօթրակէ առաւարընը իշղալ էթմիշէր տիր: — Թէսալիա օրտուսունուն սօլ ճինանը Հոկ. 30տա Նալպանքէօյ վէ Գարաֆէրիալը զապթ էտիպ օրատան Սէլանիյէ սօղրու իլէրիլէմիշ տիր: — Բօմատա 3,000 ատէտ Կարիպալտեանլար պիր պէօլիւք Թէշքիլ էթմիշ օլարագ Եռնանիսթանա ազիմէթ էյլէմիշ տիրէր, պուշլար քէնտի էրզաղլարընը քէնտիլէր Թէտարիք էթմիշ տիրէր: Պուշլարտան 1,700ի Իթալիան, 1,000ի Բուս, 200ի Ֆրանսալը վէ 100ի Ինկիլիզ տիրէր: — Եռնանլար Սէլանիք վէ Մանասթըր խաթթլարընը գաթ էթմիշ տիրէր:

Դարասաղլար Իշգօտրա շէհրինէ Նաղիր Թարապօշ Թէփէլէրինի զապթ ու իշղալ էյլէմիշէր տիր: Պատէհու անլէր՝ Շթօշ օլասընըն չիմալի չարգընտա վագը հէփ քէօլէրի զապթ էտիպ անլէրի եագմըն տըրլար: Մէզքիւր սէմթլէրտէ վուգու պուլան պիր մուհարէպէտէ առաքիր ի Սամանիյէ պէյագ պալրագ աչմըլար, վէ Գարատաղլըլար քէնտիլէրէ եագլաչընճա անլէր իւզէրինէ շէտիտէն աթէշ էթմիշ տիրէր: Պուշուն իւզէրինտէ Գարատաղլըլարտան խալլիճա Թէլէֆաթ օլմուշ իսէ տէ, Եինէ տէ անլէր քէնտի մէվգիլէրինի մուհաֆազայա մուգթէտիր օլմուշ տըրլար: Գարատաղ օրտուսու Իշգօտրայա հալա պօմպարտըման էթմէքտէ օլուպ, Թէպիլդ էտիլէն ըէսմի պիր խապէրէ կէօրէ, Իշգօտրատա պուլունան Սամանլը առաքիր չիմալա սօղրու պիր հիւճիւմ իճրա էտէրէք 6 ատէտ էսիր ալմըն տըրլար: — Թայնզ զաղէթասընտա օգուստուղունա նագարէն Իփէք շէհրի Գարատաղլըլարըն էլինէ կէչմիշ տիր: Իփէք շէհրի Գօսօվա վիլայէթինէ Թապի օլուպ Թագրիպէն 18,000 նուֆուս օլան էհալիսինին գըսմը ազամը Միւսլիման վէ պագի գըսմը իսէ Իսլամ Արնավուսլարտան վէ Արնավուսլաչմըն Սըրպլարտան իպարէթ տիր: — Սըրպլար պուհաֆթա զարֆընտա Փրիզընտ, Քէօփրիւլիւ, Իշթիպ, Փէրլէփէ վէ Քէօփրիւլիւլիլէ Փէրլէփէ առաքընտա վագը Թէհօփօ գասապասընը զապթ էթմիշ տիրէր: Սօն խապէրէ կէօրէ անլէր էլիւմ Փէրլէփէ իւզէրինէ հիւճիւմ էթմէքտէ քիլլէր: Շիմտիյէ գատար Սըրպլարըն Եէտինէ

կէչմիշ օլան մահալլար շուշլար տըր: Պիէլօփօլի, Նօվա-վարօն, Սէնիցա, Նօվի-Պազար, Միթրօվիցա, Վուլչիթրին, Փրիթինա, Փրէչօվա, Կիչան, Ֆէրիզօվիզ, Գուսմանօվա, Էյրի Փալանքա, Բրաթօփօ, Գօչանա, Իսկիւպ, Քէօփրիւլիւ վէ Իշթիպ:

Պուշլարալ Գըրգ Բիլիսէյի զապթ էթտիքտէն սօնրա մէզքիւր շէհրին իսմինի Լօզէն-Կրատ (պաղլար շէհրի) գօյմուշ տըրլար: Գրալ Ֆէրտի-նանտ հազըթլէրի օթօմօպիլ իլէ Գըրգ քիլիսէյէ կէլիպ օրատա իճրա էտիլէն պիր էրքնանը հարպ միւզաքէրաթընա ըլյասէթ էթմիշ տիր: Էտիրնէ շէհրի հալա Թանթ ը մուհասէրէտէ տիր: Թայնզ զաղէթասընտա օգուստուղունա նագարէն մէզքիւր շէհրտէ 100,000 գատար մուհաճիւր մէվճուտ օլուպ՝ անլէր փէք սէֆիլ հալտէ պուլունույօրլար: Պուլղարլար շէհրէ չօգ եագլաչմըն իսէլէր տէ, շէհր տախիլլիստէ չօգ էրգագ պուլունմաստըր սէպէպտէն օրատա պիր շէտիտ հիւճիւմ Թէշպպիւս էթմէյիպ քէնտիլէրին չարգտա սէֆէրպէր հալտէ պուլունան օրտուլարընը Թագվիլէյէ, վէ անըն տահա չապուգ սուրէթտէ ճէնուպա սօղրու իլէրիլէմէսինէ գարար վէրմիշ տիրէր: Վէ Ֆիլվագը Պուլղար օրտուսունուն չարգ գօլու Գըրգ Բիլիսէյտէն ճէնուպա սօղրու իլէրիլէյիպ Վիզա, Լիւլէ Պուրկագ վէ Պապա Էսքիյի զապթ էթմիշ տիրէր: Մէզքիւր ճիւլէթլէրտէ պուլունան չարգ օրտուսու Ապտուլլահ փաշա գօմանտասընտա իտի իսէ տէ, միւշարիլէյի Թէարրիւզի պիր մէվգիլ Թուլմաղա ըագի օլմամըն իտիյի, վէ պու խուստատա քէնտինէ վէրիլմիշ օլան էվամիրէ իթաաթ էթմէյիպ սըրֆ քէնտի մէվգիլինի միւսաֆաա էթմէքլէ իքթիֆա էյլէմիշ իտիյի պէպէպտէն ազլ էտիլմիշ, վէ մէզքիւր օրտունուն գօմանտասընը պիղգաթ Նագըմ փաշա տէրիւհտէ էյլէմիշ իտի: Նագըմ փաշա՝ Լիւլէ Պուրկաս վէ Պապա Էսքիլտէ ախը ը մէվգիլ էյլէմիշ օլան Պուլղար օրտունունու գարչըլայրպ օրատա 4 կիւն լաէն գաթի Թարգտա տէվամ էտէն շէտիտ պիր մուհարէպէ նէթիճէսինտէ հէր իքի Թարաֆտան խալլիճա Թէլէֆաթ վուգու պուլմուշ, վէ Նիհայէթ Սամանլը օրտունու մէզքիւր մէվգիլի Թէրք էտէրէք Չաթպայա շէթիլմէյէ մէգպուր օլմուշ տըր: Պուշուն իւզէրինէ Պուլղար օրտունու Չօրլը վէ Մուրատըլը վէ օրատան կէչէրէք Բօսսաթօլու զապթ էթմիշ տիր: Անլաչլարընա կէօրէ Չաթպայա Սամանլը մէվգիլի զայէթ միւհքէմ տիր: Հիւքիւմէթ ի Սամանիյէ

օրատա ղայէթ չօգ ասքէր թօփլամագտա օլուպ, անգարիպ իքի խասիմ օրտուլար արսւ. արնտա Չաթալճատա ղայէթ շէտիտ վէ պինանէն ալէյի գաթի պիր մուհարէպէ վուգու պուլա. ճաղը մէմուլ տրը: Չաթալճա Իսթանպուլա 20 միլ (6 $\frac{1}{2}$ սաաթ) մէսաֆէտէ տիր: — Մուհարիպ տէվլէթլէրտէն հէր իքիսի տէ էճնէպի դագէթա մուխապիրլէրինին մէյտանը մուհարէպէյէ կիթմէլէրինէ միւսաատէ էթմէտիքլէրի սէպէպտէն մուհարէպէյէ տաիր ալընան խապէրլէր պիզգաթ մուհարիպ հիւքիւմէթլէրին վէրտիյի խապէրլէր տիր: — Սօֆիատա պուլունան Օսմ. էսիրլէրէ, Պուլղարլար փէք ինսանիյէթ քեարանէ մուամէլէտէ պուլունույօրլար իմիշ: — Շիմտիյէ գատար չէհրիմիգէ վիւրուտ էտէն Օսման. լը եարալըլարն ատէտի 14,000ի թէճավուզ էթմիշ տիր: — Չաթ ը Շահանէ հաղըթլէրի պիզգաթ մէճրուհարը զիյարէթ էտիպ անլէրի թէշճի վէ թէսլիյէ էյլէմէքտէ տիր: — Պու պիր գաշ կիւնլէրտէ էվրօփա տէվլէթլէրի թէվասսիւթ էտիպ մուհարէպէյէ խիթամ վէրմէք նիյէթինտէ պուլունտուզլարը սէօյլէնիյօր իսէ տէ մուհարիպ տէվլէթլէրտէն պիրիսի մաղլուպ տիւշիւպ սուլի թալէպինտէ պուլունմատըգճա, պիր միւտախէլէ վուգու պուլմալաճագ տրը կէօրիւնիւյօր: Թա. րաֆ ը տիկէրտէն Պուլղարլար անճագ Իսթանպուլ գափուլարընտա սուլի միւզաքէրաթընա կիրիշմէյէ րափ օլաճագլարընը պէյան էթմիշլէր տիր: — Պապ ը Ալի մուհարէպէ ի հաղըրէյէ պիր էնճամ վէրիլմէք մագսէտիյէ տիւվլէ ի մուազգամանըն միւտախէլէ վէ թէվասսիւթիւ. նիւ թալէպ իշիւն անլէրէ միւրաճաաթ էթմիշ տիր: Յըսնսա հիւքիւմէթի մէգքիւր միւրէճաաթա ճէվապէն քիվասսիւթէ հաղըր խտիյինի, լաքին միւսսիւթի իշիւն քէնտինէ պիր հազըր օլմատըղընը պէյան էթմիշ տիր: — Օսմանը գապիթլէրինին շէհատէթինէ նազարէն էրմէնի էֆրատը մուհարէպէտէ էն զիյատէ շէճաաթ վէ սատազաթ իպրազ էթմէքտէ օլուպ, պու իսէ ումումիյէթլէ մազհար ը թագտիր օլմուշ տրը:

Աէյսանը հարպսա. — Լարպտա Սըրպլար իլէ վուգու պուլան մուհարէպէտէ էն պէօյիւլի վէ էն մուհիմի Գուճանօվա մուհարէպէսի օլմուշ տրը: Պու մուհարէպէ Հօկտ. 23 Չարշէնպի կիւնիւ աղշամը ալաֆրանկա սաաթ ծտէ պաշ. լալըպ պիւթիւն կիճէ վէ էրթէսի կիւն տէվամ էյլէմիշ տիր: Պու մուհարէպէտէ Օսմանը աս. քէրլէր իսթիլէքեմաթ արգասընտա օլուպ, Սըրպլար թարաֆընտան վուգու պուլան շէտիտ

հիւճիւմէ թէհամիւլ էտէմէյէրէք կէրի չէքիւմիլլէր վէ նիհայէթ Սըրպլար անլէրի սիւնկիւ իլէ քէնտի մէվգիլէրինտէն ֆիրարա մէճպուր էյլէմիլլէր տիր: Պու մուհարէպէտէ պիր չօգ պաշը պօզուգ Արնավուտլար տախի պուլունու. յօր իտի: Պու մահալ Իւսկիւպտէն միլ ու. զագ օլուպ օրանըն անախթարը մագամընտա իտի: Իւսկիւպ շէհրի գատիմ Սըրպիանըն փաթ. թախթը օլտուղունտան, Սըրպլար անը մութլագ էլէ կէշիւրմէք իսթէյօրլար իտի: Պու գանըր միւ. սատէմէ իւզէրինէ Թիւրք օրտուսու տաղըրլըպ Իւսկիւպէ տօղրու ֆիրարա մէճպուր օլպու: Ֆիրար էտէն ասքէր վէ աթլը պիրի պիրլէրինի թէփէլէյէրէք ֆիրար էտիյօր իտիլէր: Պու մու. հարէպէյէ տաիր նագլ օլունան չու իքի վագըրա շայան ը տիգգաթ տրը: Ասքէրլէր վէ էհալի օ. րատան չէքիտիլինտէ, պաշը պօզուգլար քէօ. յիւն էվլէրինտէ փուսուտա օթուրուլար: Սըրպ ասաքիրի քէօյէ եագլաշմագտան պիր քէօյիւ գարը վուգու ը հալը անլէրէ խապէր վէրիւ: Պունուն իւզէրինէ Սըրպլար էվլէրի թօփա թու. թարագ տէրունինտէ պուլունանլարը ֆիրարա մէճպուր գըլարլար: Տիկէր վագաա չու տրը. Մուհարէպէտէն սօնրա էօյիւլէր արասընտա պիր Սըրպ ասքէր վէ պիր Արնավուտ պիրլիքտէ տիւշմիւշ: Հէր պիրինին խանլէրի տիկէրինին պաղըրնա սափլանմըշ վէ հէր պիրի տիկէրինին խըրթիւղընը թութմուշ օլարագ էօյի հարտէ պուլունուլար:

Շարգտա իճրա էտիլէն մուհարէպէյէ տաիր էվրօփա ղագէթալարընըն վէրտիյի թաֆսիլաթ. տան անլաշըլտըղընա կէօրէ, Դըրգ Քիլիսէտէ իճրա օլունան մուհարէպէտէ Ապտուլահ փա. շանըն պէլլի պիր ճէնահը մաղլուպ օլմուշ օլտու: Պու մաղլուպիյէթին պէլլի սէպէպի օրտուլու վագթընտան էվվէլ, հանի կէրիտէն մուպիլէնէ. թին եթիլմէսինէ ֆուրսաթ վէրիլմէգտէն էվվէլ հարպա սէվգ էթմէք օլմուշ տրը: Պունուն իւ. զէրինէ հէր նէ գատար նաղըմ փաշա. մէյտանը հարպա եթիլտի իսէ տէ, էվվէլլի փրօկրամը թէպաիլ էթմէյէ մէճպուր օլտու: Փագաթ օր. տու տիւշար օլտուղու մաղլուպիյէթտէն մէֆ. թուր օլտուղու իշիւն վէ տէնիզ թարիգիլէ Միտիատան կէթիլլէն ասքէրլէրին աճէմիլլի սէպէպինտէն Լիւլէ-Պուրկազ ճիհէթինէ նաղըմ փաշա թարաֆընտան իճրա էտիլէն թէարիւղի հիւճիւմ ագիմ գալտը: Պուլկարլար Պուլղա. րիսթանտան եէնի կէլմիշ օլան ասքէրլէր փէ նաղըմ փաշա օրտուսուսու մուհասէրէ էթմէյէ

չալըչըպ շիտտէթ իլէ իճրա էյլէտիքլէրի հիւ-
ծիւմէր սայէսինտէ Օսմանլը օրտուսունու ֆի-
րարա իճպար էթտիլէր, վէ օրտու Լիւլէ-Պուր-
կազտան Զօրլույա, օրատան Սարայա վէ էն
նիէյէ վէ Զաթալճայա ֆիրարա մէճպուր օլտու:

Միւթհնկվի. Շէհրիմիդէ հէր կիւն վիւրուտ
էյլէմէքտէ օլան եարալըլար վէ մուհաճիլէր սէ-
պէպինտէն չէհրիմիդտէ թէտարիք էտիլէն էք-
մէք քեաֆի կէլմէտիլինտէն էհալի պու կիւն-
լէրտէ խայլիճա զահմէթ չէքմէքտէ տիր: —
Հիւքիւմէթ Իզմիտ վէ Պրուսայա չէհրի-
միդէ միգտարը քեաֆի էթմէք կէօնտէրիլմէսի
իչիւն էմր վէրմիշ օլտուգտան մատա տախիլի
չէհրտէ տախի եէնի ֆուրուսլար քիւշաւընտ վէ
թէտարիք էտիլէն էքմէյին սուրէթ ի միւնթա-
զամէտէ թէվզիի իչիւն իզթիզա էտէն վասը-
թարսըր իսթիմալ էթմէյէ պաշլամը տըր: —
Իպթիսա ի մուհարէպէտէն պէրու Ապտիւլ Հա-
միտին Սէլանիքտէն պուրայա, եախօտ Պրու-
սայա կէթիլիլէճէյի, հաթթա կէթիլիլիշ իտի-
լինէ տաիր միւսթէյիֆ ըրվայէթլէր տէվէրան
էթմիշ իտի իսէ տէ, էն մէվսուգ խապէրէ կէօ-
րէ Ապտիւլ Համիտ կէչէն ձիւմա էրթէսի կիւ-
նիւ, պիր Ալման վափօրու. իլէ վէ տամատ Ա-
րիֆ Հիքմէթ վէ տամատ Շէրիֆ փաշալար
պէրապէրինտէ օլարագ չէհիմիդէ վասըլ օլմուշ,
վէ Պէյլէրպէյի սէրայընա նագլ էտիլմիշ տիր: —
Գըրդ Բիլիսէ հատիսէսինտէ օրտուտա իսթի-
լալը մուճիպ օլտուղու թէօնմէթիլլէ էսպագ
Տախիլիյէ նագըրը Թալաթ պէյ տէրտէսթ օլմու-
մըշ տըր: — Վէլի ի ահտ Եոսսուֆ Իզզէտտին
էֆ. Զաթալճատա քեաֆին օրտուկեանա ազիմէթ վէ
ալտէթ էթմիշտիր: — Սուսամատասընտա կէօրիւ-
լէն հէյէճանը թէսթին էթմէք մագսէտիլլէ տիւ-
վէլի համիլլէ թարաֆընտան օրայա կէօնտէրիլ-
միշ օլան գօնսօլսլար՝ ճէզիրէնին ըուէսասը
իլէ կէօրիւչիւպ թալէպլէրինի ախլէտիք-
տէն սօնրա անլէրին մուհիգ օլտուղունը պիլ
իթիրաֆ քէնտիլէրին մէզքիւր թալէպլէրին նա-
զարը տիգգաթա սղընմասը իչիւն չալըչաճագ-
լարընը վատ էթմիշ տիրլէր: Պուսա մուգապիլ
ճէզիրէ ըէիսլէրի տէ մէզքիւր խուսուսլարտա
տիւվէլի համիլլէ պիր գարար իթթիխազ էտին
ճէյէտէք սիւքիւթ տուրուպ, առատա հիշ պիր
կէօնէ չուրիշ եա իսթիլալ մէյտան վէրմէյէ-
ճէլէրինի վատ էթմիշ տիրլէր: — Պու սօն
կիւնլէրտէ չէհրիմիդտէ պիր իսթիլալ վէ գըրթալ
թէչիլքէսի պաշ կէօնթէրմիշ, վէ էհալի արա-
սընտա պէօյիւք գօրգու վէ հէյէճան հիւքմ

սիւրմէքտէ օլմուշ տըր: Պիր գաշ ֆարգը տէ-
ֆալարտա էհալի էն ճիւզի պիր սէպէպտէն տիւք-
քեանլարընը գափալըպ էվլէրինէ չէթիլմիշ տիր-
լէր: Տիւվէլի էնէպիլլէ սիւֆէրասը տախի չէչ-
րիմիդտէ պուլունան թէպաա ի էնէպիլլէնին
թէէմին ի մուհաֆազալը իչիւն միւզաքէրաթտա
պուլունմըլար, վէ անլէր արասընտա Ավսթրիա
սէֆիրի՝ Սարիճիյէ նագըրը Նորասունկեան էֆ.
իլէ միւլագաթ էթմիշ տիր: Պուսուն նէթիճէ-
սինտէ Պապը Ալի սիւվէլի էնէպիլլէնին Տէ-
րիսաատէթ սուլարընա պիրէր զըրչը կէօնտէր-
մէլէրինէ միւսաատէ էթմիշ տիր, վէ էլէվմ
պիր գաշ էնէպիլլէ զըրիլըլար չէհրիմիդէ միւվա-
սէլլէթ էթմիշ տիր: — Մաթպուլաթ գանու-
նունճա իճրա օլունան պիր թատիլաթա կէօրէ՝
պունտան սօնրա իտարէ ի էօրֆիլլէ թարաֆըն-
տան թաթիլլէ տիլլէն զաղէթալար, տիկէր պիր
խամ ալթընտա ինթիլար էտէճէք տիր: — Թա-
րապուսը Ղարպա նախ պիլլէր օլունան Շէմ-
սէտտին պէյ մահայը մէմուրիլլէթինէ ազիմէթ
էթմիշ տիր:

Զարչէնպիհ կիճէսի Իսթանպուլտա պուլունան
էրքեանը ասքէրլլէ, Մահուտ Շէվքէթ փաշա
տա տախիլ օլարագ, Պապը Ալիտէ պէօյիւք վէ
5—6 սաաթ տէվամ էտէն պիր իճթիմա ագտ
էթմիշ տիրլէր: Տէվաիրը ասքէրլլէ միյանընտա
չու էֆքեար մէվճուտ տըր քի, Զաթալճատա
վագը Օսմանլը մէվգիի զայէթ միւհէմ օլմաղլա,
օրատա օրտու. ի Օսմանինին զալիպ օլմաղլը
մուհազգագ տըր: — Սըրպլար ֆէրլէֆէյի զապթ
էտիպ Մանասթըր գափուլարընա եագլաշմըլար
տըր: — Փրէվէզէ չէհրի Եունանլարըն էլինէ
կէչմիշ տիր: — Պուլղարիսթանա Րուսիտան
200,000 աւէտ սօն սիսթէմ մավգէր վիւրուտ
էթմիշ տիր: Փէթրսպուրկտան Պուլղարիսթանա
ազչէճէ տախի մաւալլէնէթ էտիլլիօր իմիշ, Հէր
կիւն Րուսիտան չօգ կէօնիլլիւլէր Պուլղար
օրտուսունա իլթիհագ էյլէմէքտէ օլտուղու կի-
պի, պիւթիւն Րուսիտա Պալգան մուհարիպլէրի
նամընա հարպ իանէսի թօփլանմագտա տըր: —
Զարչէնպիհ կիւնիւ չէհրիմիդէ 500 գասար եա-
րալըլար կէթիլիլպ ֆարգըլը խասթախանէլէրտէ
եէրլէշտիրիլմիշ տիրլէր: — Լիւլէ Պուրկազտա
Օսմանլըլար իլէ Պուլղարլար արասընտա վուգու-
պուլան մուհարէպէտէ ասաքիր ի Օսմանիլլէտէն
10,000 քիշի թէլէֆ օլմուշ տըր: — Սիլիվրիտէ
եէրի էհալի իլէ մուհաճիլլէր վէ ասքէրլլէր ա-
րասընտա պիր միւնաղաա զուհուր էթմիշ վէ
պիր գաշ քիմսէլլէր մէճրուհ, 12 եալընտա պիր
էրմէնի չօճուգ մագթուլ օլմուշ տըր:

Միւսիւր ի մեսուլ վէ սահիպ ի իմիլլալ
Թ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱՐ

Տէրիսաատէթ, Զագմագըրլար, Յակոբեան խան

“ՐԱՀՆԻԻՄԱ՝ՆԸՆ ԻԼԱՎԷՍԻ

ՏՈՒՄ ՀԱՖԹԱՍԸ

ՔՐԻՍՏՈՍԱ ՊԻՐ ՃԵՍԷՏԻՁ

1913

ՍԷՆԷՍԻՆԻՆ ԻԼՔ ՀԱՖԹԱՍԸՆՏԱ

ՊԻՄՈՒՄԻ ՏՈՒՄ ԻԶԻՆ ԻՆՃԻԼԻ ԻԹԹԻՅԱՏ ԹԱՐԱՓՐՆՏԱՆ

ՏԱ՝ՎԷԹ

(Պու տու՛ա հաժքնապ Իննիլի Իթրիհաս քարաժրնցան
1846Տան պէրու քէ՛սիս օլունմըս քր)

Կիրակի, Յունվ. 5տէն ճում՛ա երթեսի, Յունվ. 11է սեփ:

1. Պիլ ճիւմլէ Խրիսթիյան միւրյիտլէր վէ իշիյէր Խրիսթիյանլարը պու հաֆթա զարֆընտա հէր կիւն պիլիթթիֆազ տու՛ալար՝ արզ էթմէք իշիւն ճէմ՛ էթմէլէրի վէ պու փրօղրամը կէնիշճէ նէշը էթմէք իշիւն էվվէլտէն թէտարիքեաթտա պուլունմալարը իսթար, վէ Կիրակի, Յունվ. 5իւնճի կիւնիւ իշիւն թազտիմ օլունան ալէթլէր իւզէրինէ վա՛ղ վէ Պումումի Տու՛ա Հաֆթասը իւզէրինէ քէնտի ճէմա՛աթլարընըն տիգգաթընը տա՛վէթ էլէմէլէրի վա՛րզլարտան խասսէթէն րէճա օլունուր:

2. Տու՛ա մէճլիւլէրինին մուխթասար պիր բափօրընը «Evangelical Christendom»-տա նէշը օլունմազ իւզրէ Evangelical Aliance, 7, Adam Street, London, England, առաքէսիլէ Պումումի քեաթիպէ սէրի՛էն թէպիլզ էթմէյէ հիմմէթ էտիլէ:

«Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմինէ հէր ե՛րտէ տու՛ա էտէնլէրին ճիւմլէսինէ»
Սէվկիւլիւ Պիրատէրլէր,

1913 սէնէսինին իլք հաֆթասընտա (Յունվ. 5տէն Յունվ. 11 է տէք) պիլիթթիֆազ տու՛ա վէ րէճալար՝ արզ էլլէմէք իշիւն Խրիսթիյանլարը տա՛վէթ էթմէք ֆուրսաթընտ Իննիլի Իթթիհատ թէքրար նա՛իլ օլունը տըր:

Սէնէլէր կէշտիքճէ պու տա՛վէթլէրին գապուլ օլունմասը Իննիլի Խրիսթիյանլըգտտ կիթտիքճէ տահա զիյատէ իզհար օլունան օլ տէրին իթթիֆազը պէյան էտիյօր Պիզիմ չու ֆա՛ալ ՚էօմրիւմիւզտէ տա՛իմա ֆուրսաթլար չըգըյօր իսէ տէ, պիզիմ իշիւն պէօյլէ սուհուլէթլէ իննիմա՛ էթմէք պաշգու սուրէթլէ տէյիլ՝ անճազ պու միւլճէրէմ Իթթիֆազըն թէշէպպիւսիւ վէ իշտաշլըղըյէ գապիլ օլուր, վէ պու էօնիւմիւզտէքի Տու՛ա Հաֆթասը զարֆընտա տա՛վէթէ ինապէթ էտէնլէրին սալըսը չիմտիյէ գատար օլտըղընտան զիյատէ օլանաղընը րիյասըզճա մէ՛մուլ էտէրիլ:

Էլէէվմ պիր թարաֆտան իւմիտ ուլյանտըրան վէ տիկէր թարաֆտան մուճիպի իսավֆ օլան վուգու՛աթլար վազը՝ օլմագտա տըր: Էլէր Հէյքէլտէն վէ վաթանտան մահրում գալմը օլան օլ ՚Իպրանի Խրիսթիյանլարա օլ թէպէտտիւլ զէմանլարընտա թէճէմիւլ՝ էթմէլէրի իպրամ էտիլտի իսէ, պու տա՛վէթ պու թէպէտտիւլ կիւնլէրինտէ պիզիմ իշիւն տահա զիյատէ մուհիմ տիր:

Պու վարազանըն տաղըտըլանազ վասի՛ մահալլէրին չօղընտա հալ ու քէյֆիյէթլէր չօգ ֆարզըլ օլապիլիլլէր իսէ տէ, միւլթէթիգ տու՛ա իշիւն օլան պու տա՛վէթ

հիշ պիր զէման վագթը հազարաւ օլտըղընտան զիյատէ զարուրի վէ մուծիպի ճէ-
սարէթ օլմատըղը հէր մահալտէ հիսս օլունսս կէրէք տիր :

Իխթար օլունան մատտէլէր ճիւղէմիզին տէ ֆիքրլէրինի իշլալ էտէն էֆքեար-
լարը մըզտարը քեաֆի ոգչարլար : Անլէրի միւմքին ի մէրթէպէ կէնիչճէ տաղըթմագ
պապընտա հէր սա՛յ ու զայրէթ օլունմասընը բէճա էտէրիզ , վէ 'ալէնի մէճլիսլէր իճ-
րասը միւմքին օլմայան մահալլէրտէ՛ օլ մատտէլէրին ֆաթիլեա տա՛՛րլէլէրինտէ վէ սա՛՛ր
զայր ի բէսմի իճթիմա՛լարտա Ալլահըն հուզուրընա կէթիրիլէ պիլէճէքլէրինէ էմին իզ :

Ալլահըն մէլէքիւթիւնէ 'ա՛՛րտ օլան շէյլ'ր իշիւն Անըն իսմիլլէ տու՛ա էտէլիմ :
Ալլահ պու պէրէքլէրի պիզիմ քէնտիսինտէն տիլէմէյէ արզուքէլ օլտըղըմըզտան
զիյատէ պիզէ իհսան էթմէյէ հազըր վէ ամատէ տիր : Վէ անտէն սօրա Ալլահըն թախ-
թընըն եօլըյէ խայրլը չօզ թէչէպպիւսլէրէ՛ մուծիպի պէրէքէթ օլանաղըզ , վէ «պիզ-
տէ 'ամիլ օլան գուտրէթէ կէօրէ հէր խուսուստա տիլէտիյիմիզտէն եա տիւշիւնտիւշիւ-
միւզտէն փէք չօզ զիյատէ իճրա էթմէյէ գատիր» օլտըղընը կէօլէճէլիզ :

Փարօլամըզ շու օլուն , «նէլաս սիզէ շիմտի՛ ինանտըղըմըզ վագըթտա օլտը-
ղընտան եազըն տըրր :» «Ալլահըն մէլէքիւթիւ կէլմէքտէ տիր :» Բապպ Բրիստոսըն
«Ուլանըզ տուրուպ տու՛ա էտինիզ» թէնպիհինէ 'իթա՛ւթ էտէլէր խէլասըն մէսէրրէ-
թինէ նա՛՛րլ օլանաղլարընտան մա՛տա օլ մէլէքիւթիւն եապլաշմագտա օլտըղընը կէօս-
թլէրէն 'ալամէթլէրինի օգուլաճագլար :

Գալըրըզ Բապպըմըզ Յիսուս Բրիստոսըն մուհապպէթիլէ :

(Տիւնեսիան Իննիլի Իքթիճագըրնը Պրիթաքիա վէ հարիճի մուրախխասլարը վի-
չօզ միսիօնէր շիքիքիքի վէ Բիթապ ր Մուգասսէս շիքիքիքի վէ սա՛՛րէր բարաթընսան
իմգալանմըց ցըր :)

Անլէրին մու՛ալէնէթլէրիլէ պու փրօղըմ մէվգը՛ ի թէտալիւլէ գօրլըր :

ԻՆՃԻԼԻ ԻԹԹԻՀԱՏ

'Ումուճի վէ միւթթէֆիզ տու՛ալար իշիւն իխթար օլունան մատտէլէր ,

1913 Կիրակի, Յունվ. 5-էն ձումա երթեսի, Յունվ. 11-է գասար :

Կիրակի, Յունվ. 5 : Վա՛ղար եախօռ նութղար իշիւն թէմէլ ի քէլամլար .

«Իհամ օլմայրնճա գալմ ֆասիա օլուր :» Էմա . 29 . 18 :

«Բիմ պիլիւր , պէլքի սէն պէօլլէ պիր վագըթ իշիւն սալթանաթա նա՛՛րլ օլտըն :»
Էսթ . 4 . 14 :

«Էվվէլա Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ վէ անըն սալահընը թալէպ էյլէյինիզ , վէ պուն
լարըն ճիւղէմի տախի սիզէ իհսան օլունաճագ տըրր :» Մատթ . 6 . 33 :

«Պու սէպէպտէն , տէրիմ , Բապպըմըզ Յիսուս Բրիստոսըն Փէտէրինին , եա՛նի
սէմալաթտա վէ եէր եիւզիւնտէ պուլունան հէր պիր գապիլէնին անըն իսմինտէ թէս-
միյէ օլունտըղը Փէտէրինին հուզուրընտա տիզ չէօքրէք . . .» Եփես . 3 . 14 , 15 :

Փազուր Էրթեսի , Յունվ. 6 : ՇիիֆրԱնիՅէթ վի թիվԱԶՈԻ՛

Կէչէն 1912 սէնէսինտէ «Անըն քէրիմ էլի իւզէրիմիլտ» օլտըղը իշիւն , Պլօ-
յիւք մուխաթարալարա բաղմէն էլիլիյէ հէր շէյին պիրլիքտէ իշլէտիյի իշիւն , Սա՛՛ր
պիր սէնէ տախի տիւնեատա պէօլիւք ֆուրսաթլարըն տէվամ օլունտըղը իշիւն , Սէ-
նէլէր եէքտիկլիւնի թա՛գըպ էթտիքլէրի միւտտէթտէ Ալլահըն քէնաի միւրատըր իճրա
էթտիյի խուսուսընտա պիզէ պախշ էտիլէն եէնի թէ՛՛մինաթ իշիւն , Պիզի շալիրտ-
լիյէ վէ խըտմէթէ տա՛վէթ էտէն պէօլիւք Հաքիմիմիզ վէ Էօրնէյիմիզ Յիսուս Բրիստոս
հազընտա Բուհ իւլ Գուտա վասըթասըյլէ նա՛՛րլ օլտըղըմըզ եէնի եէնի իլհամլար
իշիւն ՇիիֆրԱնիՅէթ , իսայր իշլէմէյի իմալ վէ շէրրի իրթիքեապ էտէրէք իշլէն/լէն
կիւնահլար իշիւն , Ալլահա վէ գօնշուլարըմըզա գարըզ վա՛ղիֆէ հիսսիյաթըմըզըն գա-
'իֆլէնտիյի իշիւն , իսպըզ գաղանմագ պապընտա քիլիսէլէրին պիւնիսպէ զայր ի մու-
վաֆֆագ օլտըղը իշիւն , իրիսթիյանլըլըն 'ումուճի հալը , եա՛նի տինտարլըզ սուրէթինի
կէօսթէրիպ տէ անըն գուվվէթինի ինքեար էթտիյի իշիւն , Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ
թալէպ էթմէլէրի քէնտիլէրէ էմր օլունմըշ օլան քիմսէլէրին օլ մէլէքիւթիւն պէրէ-
քէթլէրինի մատտի նի՛մէթլէրտէ արաաղըլարը իշիւն , Գապիլէ հիսսիյաթը , ֆարզլը

սընժտան օլան ատէմլէր արասընտա էֆըբարը պաթըլէ վէ ատէմլէր պէյնիտէ ու-
խուվվէթ հիսսիյաթընըն նամէվճուտ օլտըղը իչիւն թէվԱԶՈՒ՜:

Քիթապը Մուգասսէսէսէն օգուցանագ ալիքիւր. — Մէզ. 103: Ես. 12: Թուլէլ
2. 21—32: Անգ. 1: Մատթ. 6. 24—34: 1 Կոր. 12. 27—Պապ 13:

Սալը, Թուլւ. 7: ՆՈՒՄՈՒՄԻ ՔԻԼԻՍԷ, ՊԱՇԸ ԲՐԻՍՏՈՍ ՕԼԱՆ ԳԻՐ ՎԻԻՃՈՒՏ

Պիւթիւն տիւնեատա տաղըմըջ օլան ճիւմլէ Խրիսթիյան ճէմա'աթլար իչիւն,
Պիւթիւն վիւճուտտէ Ալլահըն Բէլամընըն սէրպէսթճէ նէշը վէ թա'ղիզ օլմասը իչիւն,
Բէսուլլէրին զէմանընտա օլտըղը միսիլու իթա'աթըն, իւք մուհապպէթին վէ իւք
'ամէլլէրին 'ավտէթիյէ կիթտիքճէ նէշվ ու նէմա պուլան վէ գուվվէթլէնէն շակիրտ-
լիք վէ իթթիֆադ բուհուըն հասըլ օլմասը իչիւն, Քիլիսէնին ճիւմլէ ա'զալա-
րընտա եէնի բուհանի գուվվէթ իլէրի կէլմէսիլլէ պիւթիւն տիւնեատա չէհատէթ էտէ
պիլմէլէրի իչիւն, Հէր պիր ա'զանըն նիզամըլ սուրէթտէ վլ միսիլնասրպէն վէրմէք
վազիֆէսինի վէ իմթիյաղընը Լօրէնմէսի իչիւն, Բրիստոսըն պիւ ճիւմլէ խըտմէթճիլէ-
րինին Բուհ իւլ Գուտսլէ տօլուպ Բրիստոսը թա'ղիզ էթմէլէրի իչիւն, Իսլան օլունմըջ
քիլիսէլէրի տու'այա, րէֆաղաթ վէ իշտալլըղա պիրլէշտիրմէք իւզըլ Ինճիլի Իթթիհա-
տըն պիւթիւն տիւնեատա մէվգը'ի իճրայա գօտըղը սա'յ ու զայրէթլէրտէ միւպաբէք
գըլըմասը իչիւն, Ինճիլի Իթթիհատըն Խրիսթիյանլարը պիրլէշտիրմէք իւզըլ Բրիստոս
Թիսուս իլէ ճիւմլէսի եէքվիւճուտ օլմալարը պապընտա զիյատէսիլլէ իսթի'մալ օլունմա-
սը իչիւն ՏՈՒՄ:

Քիթապը Մուգասսէսէսէն օգուցանագ ալիքիւր. — Մէզ. 145: Ես. 55: 2 Տիմ.
3. 14—Պապ 4. 8: Վահի 2. 1—7 վէ 3. 7—13: 1 Սէլ. 1:

Զար. Թուլւ. 8: ՄԻԼԼԷԹԼԷՐ ՎԷ ՍՆԼԷՐԻՆ ՀԻԻՐՄՏԱՐԱՐԸ

«Փատիշահլար վէ ճիւմլէ մանսրպտա պուլունանլար— Ճիւմլէսիլլէթ րէ'իսլիւրի,
Փարլամէնթլար— իչիւն»։ Սէրմայէտսրան իլէ 'ամէլլէ պէյնիտէ ճիւմլէ միւնասէպաթ-
տա Ալլահա, միլլէթէ վէ գօնշույա տօղրու էսասի վազիֆէ հիսսիյաթընըն 'ալի տէրէ-
ճէտէ պուլունմասը իչիւն, Հէր սընժտան օլան ատէմլէրին Լէլլահ գօրգուսը վէ անըն
էմրլէրինէ իթա'աթլէ պիրլիքտէ սաքին օլմալարը իչիւն, Պէյն էլ միլլէ մէվճուտ օլան
չիւպէլլէրին վէ հասէտլէրին ազալմասը իչիւն, Միլլէթլէր արասընտա հարպ մուխա-
թարասընըն ձէնապը Հագգ թարաֆըրտան մէն' օլունմասը իչիւն, Ատէմլէրտէ հիւան ի
րիզս թէրվիճ էթմէք մագսէտիլլէ հէր պիր սա'յ ու զայրէթ իւզէրինէ պէրէքէթին
նիւզուլի իչիւն, 'Ասքէրլէր, կէմիճիլէր, փօլիս մէ'մուրլարը վէ սա'իւր 'ուսուսի մէ'
մուրիլլէրտէ պուլունանլար իչիւն ՏՈՒՄ:

Քիթապը Մուգասսէսէսէն օգուցանագ ալիքիւր. — Մէզ. 2 վէ 133: Բօմ. 13: Թակ. 4:
Փեհն. Թուլւ. 9: ԽԱՐԻՃԻ ԲԷՍԱԼԷԹԼԷՐ

«Հէր իման էտէնէ... խէլաս իչիւն Ալլահըն գուվվէթին» օլան Բրիստոսըն պէշարէթի
իչիւն, Կէչէն սէնէ զարֆընտա Խրիսթիյանլըղա տէօնէն պիւլլէրճէ քիմսէլէր իչիւն, Եւրլի
քիլիսէլէրին ի'անէ ալմալարագ մասրաֆլարընը թէսվիլլէ էթմէքտէ, քէնտի քէնտիլլէրինի
իտարէ էյլէմէքտէ վէ քէնտիլիլլէրինտէն քէսպ ի գուվվէթտէ նէմա պուլմագտա օլտըգ-
լարը իչիւն, Բէսալլէթին վասի' թարլալարընտա մէվճուտ օլան ֆուրսաթլար վէ ալիզ գա-
փուլար իչիւն, Վաթանտա նէշվ ու նէմա պուլան միսլօնէր բուհի վլ Լճնէպի մէմլէ-
քէթլէրտէք միսիլլէր իչիւնէ վէրլիլլէն ի'անէլլէր իչիւն, Բապպըն տա'վէթինչ իչիտիպ վէ
անա իթա'աթ էտիպ էլիվմ անըն խըտմէթիւտէ պուլունան ատէմլէր վէ գատընլար իչիւն
ՀԱՄՏ ՈՒ ՍԷՆԱ, Բապպըն «Հէր մախլուգա պէշարէթի վա'զ էտիւնիզ» էմրինի Բրիստոսըն
քիլիսէսինին հէր պիր ա'զասընըն անլամասը վէ Լճրա էթմէսի իչիւն, Ճիւմլէ միսիլլէր-
լէրին հօգարըտան քէսպ ի գուվվէթ էթմէլլէրի վէ «պէրապլու պուլունան 'ալամէթլէր
վասրթասըլլէ քէլամը իսպաթ էտէրէք» Բապպըն անլէր իլէ իչէմլիսի իչիւն, Ճիւմլէ եւրլի
վա'ըզլարըն, Կիրակի մէքթէպի խօճալարընը վէ գատըն միւպէշշիլլէրին (պայպըլ ու ի-
մէն) քէնտի վաթանտալարընըն Ալլահա տէօնմէլլէրի պապընտա մուվաֆֆաղըլլէթլէ
իլլէմլէրի իչիւն, Ճիւմլէ Խրիսթիյանլըղա բիւճու' էտէնլէրին հագիպաթէն Ալլահա տէօն-
միւշ օլտըգլարընը քէնտի 'էօմր ու ախլաղլարըլլէ կէսթէրմէք իւզըլ 'ինայէթտէ քէսպ ի
նէմա էյլէմլէրի իչիւն, Ղայրի Խրիսթիյանլարա Ինճիլի վա'զ էթմէքտէ իստպէթ Լտէն
խուսուսի միւշքիլաթտա տէլալլէթ օլունմագ վէ պէրէքէթլէնմէք իչիւն, Վագթը հա-

զըր Ձին մեմալիքենին շիմալիքի ըէհպերլերինէ, վէ ինճիլի մէզքիւր մէմլէքէթին թէ-
պէտտիւլ էթմէքտէ պուլունան օհվալընա թաթպիգ էթմէյէ սա՛յ ու զայրէթ էտէնլերին
ճիւմլէսինէ հիքմէթ իհսան օլունմասը իչիւն, Հինաթսթանտա, Ձինտէ վէ ճափոնիատա
թա՛լիմ ու թէրպիյէնին թէրազգըսընա թազվիյէթ վէրմէյէ չալըշան միսիօնէր չիքթէթ-
լէրինէ լազըմ օլան տէլալէթ իչիւն, Ճիւմլէ թապիպ միսիօնէրլերին իչի վէ ինճիլէրի
իչիւն ՏՈՒՍ:

Քիթապը ը Մուգասսէսէն օգունանագ ալիքիւր.— Մէզ. 72, Ես. 11. 1—9: Ա՛մալ.
1. 1—9: Եփես. 3. 14—21:

Ճումա, Յունվ. 10: ՅԱՄԻԼԵԱԼԱՐ, ՄՈՒԷՍՈՒՍԱԹ Ը ԹԱ՛ԼԻՄԻՅԷ ՎԷ ԿԵՆՃԼԷՐ
Յամիլեա ՚իպատէթի վէ Քիթապը Մուգատտէս միւթալա՛սսը հէր կիւն տահա զի-
յատէ ՚ումումի սուրէթտէ իճրա օլունմասը իչիւն, Կէնճլէրին վէ մուսէնն քիմսէլէրին
ֆէրտի տու՛ա էօմրիւնիւ տահա զիյատէ տիգգաթլէ թազվիյէ էթմէլէրի իչիւն, Տար իւլ
ֆիւնոււն, գօլէճ վէ մէքթէպլէրին պիլճիւմլէ տիրէքթօրլարը վէ մու՛ալլիմլէրի իչիւն,
Մուզիւրր քիթապլէրին մուխաթարալարընն էօնիւ ալընըպ միւնտէֆի՛ գըլընմասը իչիւն,
Վազթը հազրրտա վալիտէյնլէրին պիլճիւմլէ կէնճլէրէ թէսատիւֆ էտէն խուսուսի մու-
խաթարալարա վազըֆ օլարագ փաք իրիսթիյան պիր էվսաֆը զաթիյէ ի՛մալ էթմէք
մագսէտիյլէ քէնտի էվլատլարընա ըէֆիգլէր օլմալարը իչիւն, Պիլճիւմլէ Կիրակի մէք-
թէպի խօճալարընն վէ կէնճլէրին էրքէնճէ Ալլահա տէօնմլէրի պապընտա չալըշան
քիմսէլէր իչիւն, Քիթապը Մուգատտէս մէքթէպլէրինէ վէ Քիթապը Մուգատտէս
տէրսլէրինէ տէլալէթ էտէնլէր վէ կէնճլէր վէ կէնճ գատընլարըն բուհանի հիւսն ի հալ-
լէրի խուսուսընտա ճիւմլէ չալըշանլար իչիւն ՏՈՒՍ:

Քիթապը Մուգասսէսէն օգունանագ ալիքիւր.— Խուր. 12. 21—28: Յես. 4.
19—24: Եփես. 5. 15—6. 9: Փիլիպ. 4. 1—9:

Ճ. Էրքեսի, Յունվ. 11: ՏԱԽԻԼԻ ԹԷՊՇԻՐ Ի ՊԷՇԱՐԷԹ ՎԷ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐ
Պիլճիւմլէ տախիլի թէպչիր ի պէշարէթլէր վէ օլ մագսէտլէ վաթանլարընտա «էսքի
էսքի հիքիայէյի» Բուհ իւլ Դուտսըն գուսըլթիյլէ նագլ էտէն ինճիլէր իչիւն, Ալլահըն
Քէլամընա, Ալլահըն Կիւնիւնէ վէ Ալլահըն Խանէսինէ ՛արզ օլունան օլ գատիմ հիւրմէ-
թին թէճտիտի իչիւն, Խալզ արասընտա մէվճուտ օլան մուհլիք իլլէթ ՛ալամէթլէրիլլէ
մու՛ամէլէ էթտիյիմիպտէ տահա տէրինէ էնիպ՛ իգրար, ՛աֆլլըդ վէ եէնի սօզուշ թա-
լէպ էտէն կիւնան իլէ մու՛ամէլէ էթմէմիզ իչիւն ՏՈՒՍ: Քէնտի խօսս գազմը օլան
Եէհուտիլէրին էլ ան քիւնեատա միւ՛ճիդէ մագամընտա պագի գալտըզլարը իչիւն Ալլա-
հա միւթէյէքքիր օլալըմ: Իգրար էտէլիմ քի քիլիսէ ՚ումումէ՛ պու մէշուր գազմա
նագըս չէհատէթ էթմէք գապահաթընը իլլէ մէքտէ պուլունմըլ տօր: Անլէրին Խիսթիյան
քիլիսէլէրի էթրաֆընտա պուլունմալարը անլէրին Քրիստոսըն մէլէքիւթիւ իչինէ չէքիլ-
մէլէրինէ ֆուրսաթ օլմասը իչիւն տու՛ա էտէլիմ:

Քիթապը Մուգասսէսէն օգունանագ ալիքիւր.— Մէզ. 122, Ղու. 8. 4—21, Բօմ.
11. 25—36: Ես. 35: 52. 7, 8. Ջաք. 12. 9—Պապ 13. 1:

